

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JOZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. EJJEL 10-TÓL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETESI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 15.— PÉNGŐ
HAVONTA 5 P 20 FILLER.

8 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLVII ÉVFOLYAM 255 SZÁM

Dr. Bárdossy László ny. miniszterelnök nagy beszéde Debrecenben

Kievnél és Neveljnél tetőpontjára hágott az elkecsereedett harc

A német gránátosok mindenütt visszaverték a bolsevisták megújuló támadásait -- Az angolszázoknak nagy veszteségeket okoz a szilárd német védelem és az olasz hegyvidék -- A titokzatos német repülők nagy megdöbbenést keltettek Angliában -- Benes eljátszotta kisedő játékát és Moszkvába utazik -- Meggyilkolták az albán nemzetgyűlés elnökét

Huszezer halálos áldozata van a milánói légitámadásnak

CHURCHILL BRIT MINISZTER-ELNÖK nagy beszédet mondott, amelynek főmondványa az volt, hogy 1944-ben ért el a jövő évi európai hadjárat csúcspontját és ugyanakkor beismerie, hogy Angliát újabb támadás fenyegeti. Az újszerű támadás előjelei már mutatkoznak a német újítja repülőgépek London felett való ismétlődő feltűnéseivel, ami erőtlen idegességet és aggodalmat kelt Angliában. Kemény, önértékes német válaszlépéseket várunk. Churchill beszédében a Német Tábor iránti diplomáciai szerkesztője új: Churchill öva int a brit közvéleményt a könnyelmű derűlátástól és előkészíti azokra a legnagyobb vereségekre, amelyeket az angol népek történelme során hozni kell. Egyenaz a Churchill, aki 1940-ben és 1941-ben már látta vélt a hegyesücsög és azt hirdette, hogy 1943-ban túl lesznek a hegyen, ma kénytelen megállapítani, hogy az 1944-esztendő Angliától és az Egyesült Államoktól a legnagyobb áldozatokkal fogja követelni és mindenféle a mély gyász fog bevonulni. Churchill annyiban maradt hű magához, hogy népeinek ismét csak pusztulást, vért és könnyet tud nyújtani anélkül, hogy feltételes bizonyossággal szólhatott volna a vég-ső győzelemről. A Führer hétfői beszéde, amelyben félreérthetetlen hite-jelt, a német harci elszántságra, úgy látszik nem tévesztette el hatá-sát a brit miniszterelnökre és a bi-ronyosan bekövetkező megtorlást sem vette már félválról.

A DIPLOMÁCIAI PRONTON általános nagy érdeklődést keltett Borislov bolgár miniszterelnök és Szimanov bolgár külügyminiszter látogatása Hitler vezér és kancellár-nál. A két diplomata visszaérkezése után megjelentek a régenstanás előtt és jelentést tettek németországi útjukról. — Később minisztertanács volt, amelyen a kormány tagjaival ismertette Hitlerrel és Ribentrop-pal tett látogatása eredményét. A látogatásnak különösen az ad jelentő-séget, hogy egybeesett Egen és Me-nemendzsoglu kairói tárgyalásával. A Magyar Távirati Iroda ankarai jelentése szerint a török külpolitiká-ban egelőre semmi változásra nem kerül sor. 90 százalék bizonyosság van amellett, hogy Törökország kül-politikája nem változik meg és ele-gő százalékot fenntartania a kairói ismeretlenül számúra...

A KELETI HADSZÍNTÉR északi arconalszakaszán hóvihárban és erős fagyban, délen kőbőben és eső-

ben változatlan erével folyik a kemény, elkecsereedett harc. A kievl esata mellett a Neveltől északra és nyugatra folyó küzdelem került a hadszíntér eseményeinek középpont-jába. Sertorius német katonai szak-értő szerint a Nevelj térségben folyó támadás célja lehet, hogy a Duna nyában való előretörés, de lehet, hogy a Szomlenszék-Minszk közötti arcvonal felgöngyölítésére tesznek kísérletet. A német védelem rendit-hetetlen keménységgel állják az ost-romoq és több helyen sikeres ellen-támadásokat hajtottak végre, amely az arcvonal több részén érezeti hat-asát. Kemény harcok folytak Kievtérségében is, ahol a németek rész-ben új állásokkal foglalták el.

OLASZORSZÁGBAN HÁROM ARC-VONALRESZEN folyik a kemény küzdelem. Az egyik süllypont az Adriai tenger partvidékén van, ahol Montgomery 8. brit hadereje igyek-szik előnyomulni a Sangro folyó mentén. A második süllypont a Clark tábornok vezette alatt álló 5. amerikai haderő támadása nyomán alakult ki Cassinó irányában és a harmadik a Ceatari öbölnél a Garig-liano folyó irányában. Súlyos anyag esata folyik itt és a német jelentés rámutat arra, hogy a megismételt át-törési kísérletek az elhárító harc-ban véresen összeomlottak. Az an-golszázok most szokásukhoz híven igen erős tűzérőket vonnak össze és utána bizonyára még keményebb támadásokat kísérelnek meg.

EGYRE NAGYOBB ARANYOK-BAN bontakozik ki a japánok nagy-tengeri sikere. Bougainville visszafoglalták a japánok, a sziget körül még folyik a tengeri és légi esata. Mac Arthur, a szövetségesek főbadi-szalásáról jelenti, hogy a japán esap-atok visszafoglalták súlyos harcok után a fontos szigetét. Az amerikai tengeri erők igen súlyos veszteség-ért, mint kiderült, a már közölte-ken kívül elsüllyedt a negyedik amerikai esatahajó is, azonkívül több cirkáló és sok eddig még nem köz-ölt hajó súlyosan megsérült. A Csendes-óceán délnyugati részében bevetett angolszász hadiflotta 25 százalékka süllyedt el pár óra alatt a japán repülők bravuros győzelme nyomán és így a japán-amerikai erő-vizony nagyjában véve kiegyen-lődött. — Különösen fájdalmas az USA-ra nézve a repülőgépanyahajók elvesztése. Az angolszászok súlyos veresége a nagy garra beharango-zott támadás kapcsán úgy ka'ona, mint lélektani szempontból is igen súlyos, különösen most, amikor To-

kióban együtt volt az ázsiai népek kiküldöttjei seregszemléje. Ujabb ja-pán erősítések érkeztek és heves harcok folytak a sziget körül.

A VATIKÁN JEGYZEKET NYUJ-TOTT át a brit követnek és kiszí-várgott hírek szerint felszólítja a brit követet, hogy vizsgálják ki, hogy milyen repülőgépek séreltették meg a Vatikán légitérét. Az eddigi bizonyítékok kétségkívül megállapí-tozták, hogy angolszász repülőgépek dobták bombát a Vatikánra. Eisen-hower is beismerie, hogy a bombáz-as időpontjában hét angolszász re-pülőgép volt Róma térsége felett.

VALAMI BAJ VAN A FRANCIA SZAKADÁROK KÖZÖTT. Eddig sem volt valami nagy barátság és együtt-működés De Gaulle és Giraud tá-bornok között, de később látszólag mégis együttműködtek. Most aztán De Gaulle úgy látszik megint el-gáncsolja Giraudot és a brit hirszo-lgálat jelentése szerint Giraud lemondott a francia szakadár bizto-tság elnökségéről, sőt olyan hírek is érkeznek, hogy Giraud letartóztatás előtt áll. Más hír szerint Giraud egészségi állapota miatt, — amely megrongálódott — vonul vissza a politikai élettől.

BENES MOSZKVAI UTJÁRÓL KÖZÖL ÉRDEKES hírt az egyik

londoni lap. Benes hír szerint új föderációs javaslattal utazik Moszk-vába és az eredetileg tervezett len-gyel-esch föderációból új esch el-gondolás fejlődött ki, egy olyan ke-leurópai szövetségi rendszer, a mely a Szovjetunóra támaszkodik és a Szovjet gyakorolna ellenőrzési és befolyást eme szövetségi rend-szer felett. Kérdés, hogy ez a fery találkozik-e az angolszász tervekkel mert ha igen, az azt jelenti, hogy Kelet és Dél-Európát teljesen kiszol-gáltatták a Szovjetnek és a Szovjet leghívebb esatlósa Benes let.

NOVEMBER 9-I UNNEP ALKAL-MAVAL Göring is beszélt a birodalom védelméről és a légiháborúról, míg utána Jodl tábornok összefog-láló képet adott a hadihelyzetről és összefoglalta azokat a mozzanatokat, amelyek alaposan teszik a német győzelembe vetett szilárd hitet. — Hogy ebben a háborúban, — mon-dotta Jodl tábornok, — mi minden fog még történni, mennyi remény fog elharvadni és mennyi gond fog az ellenkezőjére fordulni, azt még ma a jövő homálya fedi. Az azon-ban bizonyos, hogy a német nép, a német haderő sohasem hagyja abba a harcot mindaddig, amíg a győzel-met ki nem vívjuk...

brandenburgi 68. gyalogos had-százalék Scheuerpflug ezredes vezetésével különös elismerést érdemel a keleti arcvonal déli szárnyán fojrt súlyos harc-okban teljesített kőtűnő harci eselekedetekért.

Német légitámadások Nápoly ellen

A déliolaszországi arcvonalon a Voltturnótól nyugatra folyó védekező esata nem csökkenő heveséggel tart magaslati állásaink ellen, elsősorban Mignanonál és Venafonánál. A nagy brit és eszakamerikai erőkkel újból és újból megismételt áttő-résre irányuló támadások az el-hárító tűzben véresen összeom-lottak. Lendülettel ellentámadás-sokkal elreteszeltünk, illetve megtisztítottunk néhány helyi betörést és foglyokat ejtettünk. Német harci repülőgépek nagy kötelékei a szerdára vir-radó éjszakán újból támadták Nápolyt, az ellenséges ellátó tá-maszpontokat és azokon, vala-mint a kikötő rakományában telitalálatokat értek el. Gyenge ellenséges repülőerők nappal a megszállt nyugati területet tá-madták, éjszaka pedig Nyugat-Németország területe felett haj-tottak végre támadást, amelyek során néhány helyen épületka-rok keletkeztek. Négy brit—északamerikai repülőgépet le-lőtünk. (MTI)

Új német szállítórepülőgép a Gigant

Berlin, november 10. (NST) A német haderő egy új, óriástel-jesítményű csapatszallító repü-lőgéppel rendelkezik. A Me. 323. mintájú Messerschmidt re-pülőgép 100 köbméter rakodó-hellyel rendelkezik. A száz köb-méteren 130, teljesen felszerelt katonát lehet elhelyezni. Most ismerteti első ízben közelebbről ezt az új óriásgépet a német lé-gihaderő képeslapja, az „Ad-ler”.

Meghíusult ellenséges támadások

Berlin, november 10. A Füh-rer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek, a véderő főpa-rancsnoksága közli:

A Krán-félszigeten kedden csak helyi harcokra került sor. Perekoptól délkeletre a román kötelékek ellentámadással visz-szafoglaltak egy átmenetileg el-vesztett magaslati terepet. A dnyeperi arcvonalon a chersoni hídfő ellen intézett ellenséges támadások Dnyepetrovzsztól délnyugatra és Krivoj Rogtól északra meghíusultak. A hadi-tengerészet biztosító járműve-aközül a 8 ellenséges jármű kö-zül, amely megkísérelte a be-hatolást a Dnyeper-torkolatba, 6-ot elsüllyesztettek és 2-öt zsákmányoltak. A kievl harci területen a rossz időjárás elle-nére is szünet nélkül folytatód-nak a széles arcvonalon nagy erőkkel rohamozó ellenséggel az elkecsereedett harcok. Kievtől

nyugatra és eszaknyugatra esapataink ellenséges erők megis-métlődő áttörő kísérletei elhárí-tása közben új állásokba vonul-tak vissza. A várostól délnyug-atra eredményes ellentámadásunk során súlyos páncélos har-cok indultak. 45 bolsevista páncé-losot megsemmisítettünk és sok elvesztett helységet vissza-foglaltunk. A szovjet Szmo-lenszktől eszaknyugatra is foly-tatta támadásait. Néhány hely-lyen még folytak a betört el-lenséges erőkkel a harcok, más betörési helyeket pedig ellentá-madással újból megtisztítottunk. Neveltől délre kedden is heves harcokra került a sor, amelyek-ben a bolsevista csapatokat, amelyek kezdetben területet nyertek, ellentámadással kőn-dulási állásaikig vetették visz-sza. A Brandenburg—westfá-liai 8. páncélos hadoszázalék Fröh-lich ezredes vezetésével és a

A repülőgép teljesítményének megállapítására a német képeslap, hogy muníció, élelmezés és katonák kivétel az új gigantikus méretű repülőgép teljesen megakadályozott teherautókat, sőt harcokosokat is tud szállítani. — Ugyanis 60 sebesült fér el benne ágyakban. A szárnyak hossza 55 méter, tehát körülbelül még egyszer olyan széles,

mint a Lancaster, vagy Halifax angol bombázó. A futószerkezete tíz kerékből áll és szinte hernyószerűen működik. A nagy teherbírás mellett igen erős fegyverzettel is rendelkezik. Ennek ellenére mindössze öt emberre van szükség a gép kezelésénél. A németek nagy teljesítményűre való tekintettel „Gigant”-nak keresztelték el.

„Benes Ur Moszkvába utazik”

Helsinki, november 10. (MTI) A Svédországi Pressen, „Benes úr Moszkvába utazik” címmel élelmezés vezéreltben foglalkozik a londoni eszschlovák kormány főszemélyével. Emlékeztet arra, hogy a esch-lengyel szállítás óta London nem becsül sokra Benest. Azért kellett sokáig várni, amíg megengedték, hogy Moszkvába utazzék. Benes washingtoni látogatása sem vezetett arra az eredményre, hogy szemponjtait Amerikában nagyobb érdeklődést tudt volna elérni. Örökre vége tehát a genfi jó időknek, amikor még Be-

nes mindíg előhívták, hogy közép-európai kérdés került napirendre. Benes hosszú jelenléte a szövetségesek körében észrevehetően nem járult hozzá tekintélye növekedéséhez. Ennek egyik oka a helsinki lap szerint az volt, hogy a mértékétlenül beesvagyó Benes elutasító magatartást tanúsított a szlovák és szudéta vidéki menekültek képviselőivel szemben. Hodza volt miniszterelnök és Osusky volt párisi követ részéről minden összeköttetést megszakított Benessel.

London bizalmatlan Roatta vezérkari főnökkel szemben

Lisszabon, november 10. Az angol hírszolgálat iroda jelentése szerint Law államminiszter az alsóház szerdai ülésén közölte, hogy az olasz kormányt felkérték, menessze állásából Roatta tábornokot, a Badoglio-kormány vezérkari főnökét. — Roattát erősen támadták azokról a állítólagos eszelekedete-

kért, amelyeket a dalmáciai olasz helyőrségek parancsnokaként Jugoszláviában véghezvitt. A brit kormány döntését úgy hozta, hogy Roatta és Ambroziano tábornok ügyének előzetes kivizsgálását lefolytatták. Law kijelentette, hogy Ambroziano ügyében még folyik a vizsgálat. (MTI)

Franciaország nem óhajtja a kommunizmust

Vichy, november 10. (Német FT) Laval miniszterelnök kijelentette, hogy számára már csak egy cél van: Franciaország megmentése. Utalt azokra a következményekre, amelyeket a francia szakadárak árulása maga után vont, majd hat-

goztatta, hogyha Németországot megvernék, a bolsevizmus Franciaországban is megvetné a lábát. Maga részéről azonban semmiestre sem óhajtja, hogy a bolsevizmus Franciaországban elterpeszkedjen. (MTI)

Mit akar Sztalin Lengyelországgal?

London, november 10. (Bud. Tud.) A Kreml Londonba továbbította Sztalin több beszédének teljes szövegét. Ez a szöveg a következő mondatot tartalmazza: Franciaország, Belgium, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Görögország, Lengyelország és

más államok népei, amelyeket német iga alatt állanak, ismét szabadok és függetleneknek kell, hogy legyenek. Az eddig Londonba érkezett nem teljes szövegek Lengyelország említését nem tartalmazták.

Nagy csata dúl Kievnél és Neveljénél

Berlin, november 10. (MTI) A kievi térségben, ahol a városról északra, nyugatra és délre dúl a nagy csata, a német csapatok részben elszakadást mozdulatokat, részben pedig ellentámadásokat hajtottak végre. A visszavonulás a kievi térség középső és északi szakaszán történt. A harcok változatlanul egy pillanatra sem esőkkenő hevességgel folytak és még a rossz időjárás sines rájuk befolyással. Az egész arcvonal súlypontja most Kievnél van. Egy másik súlypont Neveljénél alakult ki, ott azonban a harcok továbbra is olyan hevesek, mint Kievnél. Tájékozott német katonai körök szerdán arra utáltak, hogy a július 5-én megkezdődött nagy szovjet offenzíva óta a bolsevistáknak egyetlen egy esetben sem sikerült a német csapatokat kattanba szoritani ok, jóllehet mind emberben, mind hadanyagban óriási áldozatokot hoztak. Amit elértek, az csak terület

nyereség volt, ezek azonban mind kiderült, igen magas vérvettséggel fizették. Az arcvonal déli részén ezidőszent ninesenek nagyobb harcok. Berlin, november 10. Az Interim a keleti arcvonal helyzetéről a következőket jelent: Bár a súlyos harcok az eddigi súlypontokon tovább tartottak. Az általános helyzet az elmúlt 24 óra nem változott meg lényegesen. Német páncélos gránátosok a Dnyeper-künyökben Krivoj Rogtól északnyugatra sikeresen visszaverték a szovjet heves támadását. Az ellenségnek sikerült ugyan benyomulnia a német vonalakra, azonban ellentámadással visszavetették. Kievnél délre és dél-nyugatra a nagy csata nem esőkkenő hevességgel folyik. A szovjet ismételt kísérlet, hogy a német vonalakat áttörje, vagy felgöngyölítse, csaknem egész nap szakadatlanul tartó heves harcokban visszaverték. Nem kevesebb, mint 43 szovjet páncélost tartunk ártalmatlanná. A szovjet kénytelen volt több helységet ismét kiüríteni. Domldoytól nyugatra levő térségben november 8-án megkezdett nagy

ETRENDI HIBAK UTAN az elrontott gyomrot és a megzavart közérzetet gyakran már egy pohár természetes „FERENC JOZSEF” keserűvíz is a legrövidebb idő alatt rendbehozza. Kérdezze meg orvosát!

támadást kedden további erők bevonásánál változatlan hevességgel folytatták. A német gránátosok azonban nemcsak rendületlenül védekeztek, hanem maguk is több ízben támadásba lendültek s megállították az előretörést. A szovjet néhány kúres jelentéktelen terepnyereséget hallatlan véráldozatokkal volt kénytelen megfizetni. A Nevel környékén a szovjet a hajnali órákban heves támadásokat intézett. Súlyos és váltakozó harcok után birtokukba kerítettek egy helységet, délután azután visszaverték őket. (MTI)

MEGGYILKOLTÁK AZ ALBÁN NEMZETGYŰLÉS ELNÖKÉT

Lisszabon, november 10. Az angol hírszolgálat közli: Tirana rádiójelentés szerint Kosturi elnököt, az albán nemzetgyűlés elnökét meggyilkolták, amikor gépkocsin elhagyta a parlament épületét.

EDEN MA BESZEL AZ ALSÓHÁZBAN

Amsterdam, november 10. (Német TD) A brit hírszolgálat iroda jelentése szerint Eden angol külügyminiszter csütörtökön az alsóházban beszámolót tart utjáról. (MTI)

A TÖRÖK KÜLÜGY-MINISZTER VISSZATÉRT ANKARÁBA

Ankara, november 10. (Török TD) Menemzsoğlu külügyminiszter szerdán délben megérkezett Ankarába. (MTI)

MERÉNYLET ÁLDOZATA LETT A FRANCIA VEZÉRKAR FŐNÖKE

Vichy, november 10. (Német TI) Débenes tábornok, a francia hadsereg vezérkari főnöke, aki ellen augusztus 29-én, a francia légió megalapításának évfordulója napján merényletet követtek el, belehalt sérülésébe. (MTI)

HEVES HARCOK BOUGAINWILLE SZIGETEN

Zürich, november 10. (Bud. Tud.) Mac Arthur tábornok főhadiszállásának egyik jelentése szerint vasárnap és hétfőn 21 járáni csónak érkezett erősítősekkel és utánpótlási anyaggal Bougainwillébe. A sziget körül heves harcok folynak

Ma lesz a város költségvetési közgyűlése

Debrecen város törvényhatóságának közgyűlése ma délelőtti 9 órakor ülést tart, amelyen a délutáni közgyűlés tárgysorozatait és több, jelentősebb kisgyűlési tárgyat tárgyalnak le. A közgyűlés délután 4 órakor kezdődik a városháza dísztermében. Azon Szilassy László főispán elnököl.

20 ezer ember lett a légitámadás áldozata Milánóban

Chiasso, november 10. (Bud. Tud.) A milánói lapok kedden beszámoltak a károkról, amelyeket a legutóbbi négy légitámadás Milánóban okozott. A támadásoknak kerekén húszezer emberélet esett áldozatul. 1950 ház teljesen elpusztult, 4358 sű-

lyosan megrongálódott, míg 9044 házat csupán kisebb károk értek. A milánói lapok beszámolnak még arról, hogy 58.762 lakás teljesen és 2690 pedig részben lakhatatlanná vált a bombatámadások alkalmával.

A birodalmi vezetők és körzetvezetők értekezlete

München, nov. 10. (Német TI): November 9-án alkalmával a birodalmi vezetők, körzetvezetők és a nemzeti szocialista német munkáspárt szervezeti vezetői értekezletet tartottak. Az értekezleten Hermann Göring, a nagy németbirodalom birodalmi tábornagya és a légierők főparancsnoka több mint 2 óra hosszat tartó fejtegetésben részletesen nyilatkozott a védelem és támadás kérdéseiről, valamint a német légierőknek az arcvonalon és otthon kifejtett tevékenységéről. Utána Jodi tüzér-

ségi tábornok, a véderő hadvezetői törzskarának főnöke az 5. háborús év kezdetén kialakult stratégiai helyzetről tájékoztatta a megjelenteket. Jodi tábornok összefoglalóan áttekintést nyújtott a katonai helyzetről, a háború eddigi lefolyásáról és a jelenlegi hadi helyzetről. Részletes fejtegetései végén összefoglalta mindazokat a mozzanatokot, amelyek alaposan teszik a német győzelembe vetett szilárd hitet. (MTI)

Letartóztatták gróf Haller Gábor

és a Független Magyar Polgári Párt igazgatóját

Budapest, november 10. A főkapitányság előzetes letartóztatásba helyezte gróf Haller Gábor, a független magyar polgári párt 33 éves igazgatóját befolyással való üzérkedés büntetése miatt, mert kétezer pengőt vett fel azzal az ürüggyel, hogy valakinek jogos héthónapi büntetésének kitöltésére haladékot

szerez, másodszer 800 pengőt vett fel azzal, hogy munkaszolgálatost felment, harmadszer ugyancsak 800 pengőt vett fel, hogy egy zsidónak a fiát felvételt a kolozsvári egyetemre, negyedszer 600 pengőt vett fel, azon a címen, hogy valakinek az országból való kitöltését feloldatja, végül 436 pengőt vett el, hogy fonalat szerez. (MTI)

A Kormányzó arcképet Zsindely miniszter jelenlétében leplezték le a szegedi Kereskedelmi és Iparkamarában

Közelesen rendezik a kereskedői pálya képesítéshez kötését Szeged, november 10. A szegedi Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében ünnepélyes külsőségek között leplezték le a Kormányzó Ur arcképet. Az ünnepélyen megjelent Zsindely Ferenc kereskedelmi és közlekedési ügyi miniszter, valamint az iparügyi miniszter képviselőiben Gyulay Akos miniszteri osztályfőnök.

Urnak azokért a megnyitásközségi is, amelyekben az Alföld szeretetéről tanuskodott. Az ünnepi beszéd közben Zsindely Ferenc miniszter engedélyre lehellott a lepel az arcképről, amely Emanuel Béla festőművész alkotása. A közönség percekig tartó éljenzéssel ünnepelte a Kormányzó Urat. Zsindely Ferenc kereskedelmi miniszter szerdán délben a szegedi Kereskedelmi és Iparkamarában fogadta a szegedi keresztes kereskedők egyesületének és a fűszer, paprika nagykereskedők küldöttségét. A miniszter részletesen válaszolt a két küldöttség előterjesztett kérésére. A kereskedelem képesítéshez kötésével kapcsolatosan kijelentette, hogy igyekeznek a tervezet 1945 január 1-ig ezt a kérdést tető alá hozni, de amennyiben más kérdések megoldása a törvényhozás munkáját nem foglalja le, azon lesz, hogy a kereskedelem képesítéshez kötését minél előbb megoldja. A kereskedelem érdekképviseleti rendszer be való tömörítésének kérdését tanulmányozza. Az iparosokhoz hasonló érdekképviseleti rendszert kíván valamilyen formában megvalósítani. (MTI)

Csokonai Színház
Tel. 25-45. Igazgató B. Unger István
11 óra-csúcs d. n. tél 4, este fél 7-kor.

Csütörtökön listviselő-est mérsékelt helyárakkal

Idegen asszony
U. KOVÁTS TERUS FEL-
LÉPÉSÉVEL!

Az Irodalmi Kamaraszínház jegyét csütörtöktől válthatók a Csokonai-színház jegypénztáránál!

Hungária filmszínház
Az olasz filmkülönlegesség:

Alfa tau

Egy tengeraltjáró legénységének élete és hősi küzdelmei.

Előadások: 5 és 7 órakor.

Meteor mozgó műsora
Csak ma! Olasz filmremek!

Láthatatlan bilincs

Főszereplők: Alida Valli - Carlo Ninchi.

SZOMBATTÓL: MARCO VISCONTI

Előadások kezdete: egynegyed 6 és egynegyed 8 órakor.

Apolló filmszínház
Az idény leglátványosabb filmvígjátéka.

Sziámi macska

szerepben: Szelezky Zita, Billes, Hajmássy, Erdélyi Miel

Előadások: 3-5-7, vasárnap délelőtti 11 órakor is.

Vígyszínház
Ma 5 és 7 órakor a legragyogóbb és legvidámabb MAGYAR filmoperett!

Zenélő malom

Fősz.: Szelezky - Szilassy - Dayka - Latabar - Vaszary - Piri - Csontos.

Dr. Bárdossy László ny. miniszterelnök nagy beszédével kezdődött a debreceni egyetemi ifjúság nemzetpolitikai előadás-sorozata

„Debrecen és a Hortobágy, realitás és ideál: ez a két pólus, amelynek tüzeiben ég és él a magyar élet”

Hirt adunk már arról, hogy dr. Bárdossy László ny. miniszterelnök, m. kir. titkos tanácsos, a „Magyar Nevelő Társaság” elnöke kedden Debrecenbe érkezett a debreceni egyetemi ifjúság meghívására. A ny. miniszterelnök kedden felkereste dr. Kölcsey Sándor polgármestert és vele hosszasan elbeszélgetett Debrecenről és a város múltjáról. Szerdán délelőtt dr. Lengyel Imre idegenforgalmi hivatali igazgató kíséretében megtekintette a város nevezetességeit, a kollégiumi könyvtárat, a nagyerdői fürdőépítkezéseket, a Köztemetőt Debrecen előkelő vendége. Ellátogatott a Déri Múzeumba is, ahol dr. Sőregi János múzeumigazgató kalauzolta nagy szakértelemmel. Bárdossy László nagy elismeréssel nyilatkozott a Déri Múzeumról, valamint a Déri György ezredes néprajzi múzeumról és elbeszélgetett a múzeumigazgatóval a látottakról és a Hortobágyról.

Debrecen szellemi életének krémje az előadáson

Délután 5 órakor a Tisza István Tudományegyetem aulájában tartotta meg előadását Bárdossy László ny. miniszterelnök Debrecen város szellemi életének színe-java jelent meg ezen az előadáson. Ott láttuk a zsűfőlétség megtelt teremében vitéz nemes kisbarnaki Farkas Fe-

renc altábornagyot, a debreceni hadtest parancsnokát, gróf Markovits ezredes, segédtiszt kíséretében, Szilassy László főispánt a vármegye tisztviselői élén, dr. Kölcsey Sándor polgármestert, Zöld József h. polgármestert több városi magasrangú tisztviselőt, dr. Mező Sándor ügyészségi elnököt, a bírói kar több tagját, dr. Kulcsár Bertalan postaigazgatót, a debreceni középiskolai tanári kar igen sok reprezentánsát. Az emelvényen a Tisza István Tudományegyetem professzorai foglaltak helyet dr. Bodnár János egyetemi rektorral az élén. Pontosan öt órakor érkezett a terembe dr. Bárdossy László ny. miniszterelnök. A többszáz főnyi közönség szűnni nem akaró, meleg tapsokkal köszöntötte az előkelő vendéget. Bárdossy László jóleső érzéssel, mosolyogva fogadta a hallgatóság érzelmeinek megnyilatkozását. Batta János, a Debreceni Egyetemi Ifjúság elnöke bevezetőjében ismertette a célt, ami az egyetemi ifjúságot a nemzetpolitikai előadás-sorozat megtartására vezette. Az egész nemzet sorsdöntő kérdéseit kívánják megvitatni s a nemzeti szellemet előbbre vinni. Keresetelen szavakkal üdvözölte dr. Bárdossy Lászlót s megköszönte, hogy hívásukra eljött, majd felkérte előadásának megtartására.

Dr. Bárdossy László nagyszabású beszéde

Tapsvihar hangzott fel, amikor dr. Bárdossy László a szónoki emelvényre lépett. — Gróf Széchenyi István 1820-ban — debreceni tartózkodása idején — ezt írta naplójába: „Az a kötelességünk, hogy egymásra vigyázzunk és egymásnak segítsünk.” Ma, viharok északjában, megpróbáltatások között megy át az utunk és Széchenyi Istvánnak ez a parancsa nyomatékosabb erejű, súlyosabb, mint valaha. Ugy érzem, hogyha csak egy gyufaújítás fénye erejéig segíthetünk az ifjúságnak, hogy tisztábban lásson a nemzet sorsdöntő kérdéseiben, kötelességnek tartottam, hogy hívásukra Debrecenbe jöjjenek. Amikor a debreceni ifjúság a maga életszemléletének és magyarságtudatának kiépítésében meghallgat, sőt vélemény nyilvánításra egyenesen felkérte az idősebbeket, ezzel megmutatja, hogy kapcsolatot akar tartani a mával és tegnapal, ami nélkül nincs jövő. A nemzeti társadalmon belül nemcsak a társadalom különböző elemei között kell egységnek lenni, hanem az egymást követő generációk között is és én úgy tudom, hogy az ifjúság a maga háza táján megtartotta ezt az egységet. (Zajos taps.) Erre az egységre sohasem volt olyan szükségünk, mint ma. Egy sorban, zárt tömegben kell megjelentünk sorunk ítélszéke előtt, ha a magyar ügyben, ha a magyar jövőben bízni akarunk, mint ahogy akarunk és tudunk is bízni.

Debrecen, a realitások városa

— Mindig úgy éreztem, hogy Debrecen a magyar realitás városa. A realitás, a tudomány, amely a kutatáson épül. A realitás, mert lakosságának nagysága nem szakadt el a földtől és kapcsolata a földdel ma is élő valóság. A realitások városa mert a jótanul számítani tud szorgalmas. Így gyarapodó és nem másként gyarapodó, mindig kereskedő típusát ez a város adta századok előtt a magyarságnak. (Ugy van, úgy van!) — Mély értelme van annak, hogy a Hortobágy, a magyar álmok szimbolikus földje, ennek a városnak a határában van. Minden eszmény vérszegény, ha nem társul vele a lehetőségek felett jótanul ítélt eszelekvés ereje és biztonsága. De mit érnek az eszmények, az álmok, ha

nincs bennük a cselekvésnek életet adó ereje. És hiába a munka minden eredménye, ha nincsenek eszményeink, nincsenek álmaink. — Debrecen és a Hortobágy, realitás és ideál: ez a két pólus, amelynek tüzeiben ég és él a magyar élet. Vajjon véletlen-e, hogy éppen itt, ezen a helyen ébredt a magyar zsenialitására a maga alkotóerejére Széchenyi István? Mert itt ébredt ennek tudatára, itt lett a világjáró világtól a nemzet napszámosa.

A nemzetpolitika lényege: egység!

Attért ezután Bárdossy László előadásának tulajdonképpeni tárgyára, a magyar nemzetpolitika alapvető kérdéseinek fejtegetésére. Ha az egyéni politika, pártpolitika, osztálypolitika, társadalmi politika fogalmával állítom szembe a nemzetpolitika fogalmát — mondotta — már is megkapom annak tartalmát, értelmét: Nemzetpolitika azoknak az elhatározásoknak és cselekvéseknek összessége, amelyeknek alanya maga a nemzet és amelyek tárgya a nemzet életének, életérdekeinek, életigényeinek védelme és lehető legteljesebb megvalósítása. Ha azt mondom, hogy a cselekvések és elhatározások alanya a nemzet, azt értem alatta, hogy a nemzetpolitika síkján, csak azok a cselekvések lehetnek eredményesek, termékenyek, életők és teremtők, amelyek mögött ott áll a magyarság a maga egyetemével. Itt van megint az egység örökké visszatérő motívuma. — A nemzeti élet minden más nemzeti közösség életétől eltérő sajátosan szellemi élet. Ebben van értelme, ereje, életjogosultsága. És így ha a nemzetpolitika céljáról és értelméről beszélünk, meg kell állapítanunk, hogy ennek egyik legelső feladata a sajátosság tudatosítása, kifejtése és védelme. Mert a nemzet ezekben a sajátosságokban él, vagy hal, azzal a szellemiséggel, amelyet érvényesíteni tud művészetében, tudományában, szokásaiban, érvényesít a maga életében.

A nemzetpolitika alapja

— Minden egyén beletartozik egy nemzeti közösségbe, éppen így minden nemzet is tagja a népek közösségének, amelyből nem szakíthatja ki magát és amelyben meg kell találnia a helyét, szerepét és feladatát. — Amióta türelmetlen és mohó harc folyik újabb és újabb területekért, mert a nemzetek, különösen Európában, szinte egymástestbe belenöve élnek s érdekeik és életigényeik elválaszthatatlanul kapcsolódnak össze, mindenesem nemzeti közösség akár akarja, akár nem elkerülhetetlenül szembe kerül más nemzeti közösséggel. Ennek pedig az a gyakorlati következménye, hogy ma egyetlen népszemponthoz ki magát azokból az eseményekből, melyek ezen a

földrészen, szinte az egész világon népek és népek között lejátszódnak. — Minden politikai bölcsesség azzal kezdődik, hogy számot vetünk a magunk helyzetével, körülnézünk, hogy hol vagyunk, kik vannak mellettünk és ellenünk. Ez a nemzetpolitika alapja és kezdete, legfontosabb és legelső feladata. A magyarság történetének alakulása úgy hozta magával, hogy a nemzetközi tájékozódás képessége és gyakorlata bizony kiapadt bennünk.

— A török birodalom nyomása következtében ugyanis a nemzet egysége szétszakadt és amikor a következő századokban egy nagyobb egység, a Habsburg birodalom részeivé lettünk ezen a nagyobb államalakulaton belül a magyarság egész erejét, egész figyelmét századokon át lekötötte, hogyan tudja ennek a hatalomnak központi erejével szemben fenntartani a maga nemzeti egyéniségét, állami önállóságát, berendezkedésének sajátosságát és szellemiségét.

Nagy Péter öröksége

Igen érdekesen fejtegette ezután a keleti szláv birodalom érdeklődésének nyugat felé való élénk odafordulását és szerepét a balkáni szláv államok önállósági és szabadság törekvéseinek kialakításában. Rámutatott e keleti nagy hatalom szerepének jelentőségére a Habsburg monarchia szétbontására irányuló törekvésekben. Ismertette a nagy-pán-szláv gondolat szellemi kifejlődésének útját és a ma is jelentkező eleven hatásait, amelyek eredményeként itt Európa keletén egy roppant hatalom, amelynek erőállományáról nem alkotunk magunknak — mások sem alkottak — helyes képet, mert erőállománya nagyobb mint a legnagyobb fantáziával gondolhattuk volna. Ez számunkra még nagyobb mértékben jelentős, cselekvéseinknek s

utunk megválasztásának még nagyobb mértékben útjelzője, mint egyébként lett volna. Meg kell ezt őszintén mondani az elvi vizsgálódás síkján anélkül, hogy a gyakorlati politika szempontjait érintenénk és meg kell mondani, hogy ez a hatalom nem egy társadalom forradalmi átalakulását akarja megvalósítani Európában, nem olyan társadalmi átalakulást, amelyről egyesek azzal áttartják magukat, hogy ez az átalakulás megváltozhat, módosulhat, enyhülhet, hanem ez a hatalom, úgy mint megjelenésének első pillanatában, a szláv világuralom tendenciáit viszi előre annak a gondolatnak rendjén, amelynek alapját Nagy Péter vetette meg és amelyet azóta is változatlanul szolgál.

Egység, egység, egység!

— Ismétlem: minden politikai bölcsesség alapja az, hogy tudjuk, hol, milyen erők keresztelkedésében állunk és ezekkel szemben milyen erők tudunk szembeállítani és ezek tüzeiben mit tudunk megvalósítani a magunk céljaiból és feladataiból.

— A feladatok és célok ebből a helyzetből adódnak, sőt nemcsak a helyzetből, hanem azokból az eszközökből is, amelyek minden politika számára a nemzet közösségén belül rendelkezésre állanak.

— A helyzetből adódnak, sőt nemcsak a helyzetből, hanem azokból az eszközökből is, amelyek minden politika számára a nemzet közösségén belül rendelkezésre állanak.

— A belső erők és eszközök lényege: egység, egység, egység! Ez az igazi erő, ez az egyetlen erő!

— Erre van szükség, hogy feladatunkat betölthessük! (Viharos taps.) Ha tudjuk, ha ismerjük helyzetünket, azoknak az erőknek játékát, melyek helyzetünket megváltoztathatják, akkor könnyű megszabni, szinte magától adódnak feladataink és céljaink. Könnyű különbséget tenni a megvalósítható és megvalósíthatatlan feladatok, a valószínű és vélt veszedelmek között. A cél változó, mert függ kapcsolatban van a helyzettel és a nemzet mindenkor erőállományával, amely nemcsak fizikai erőben, hanem inkább szellemi erőben, sőt inkább ebben, mint bármely másban. Ha a helyzet kedvező, ha az erő bőven áll rendelkezésre és az erő tartósnál-igérkezik, akkor ezek a célok messze tekinthetnek. De ha az erők fogyatékosak, akkor ezeknek a céloknak okszerűen szoronyebbeknek kell lenniük, de sohasem lehetnek olyan szerények, hogy nemzeti önállóságunk, sajátosságunk védelme szenvedjen alatta. Az egység szabja meg politikánk érvényesítésének sikerét. Minden vélt vagy valószínű ellentét, nézeteltérés, félreértés vagy érzékenység felett diadalmasodva a szeretet, az együttérzés, a szolidaritás hatalmas erejével kell kialakítaniuk és megismernünk nemze-

Rádióelőadás Debrecenről

Mint ismeretes, két héttel ezelőtt Debrecenben járt a rádió hívtató riportere, Budinszky Sándor, aki ezúttal a Nagyerdőn és környékén tartott hangfelvételeket. A rádió Budapest I. hullámhosszán ezt a riportot szerdán délután 3.30 percek között fogadta. A riportban Budinszky Sándor a sokat megénekelte Nagyerdő évszázados tölgyei közül adott hangulatos ószi képet. Beszélt a Tóth Árpád emlékműről, majd a fedettségű adóról dr. Lengyel Imrét, az idegenforgalmi hivatal vezetőjét és dr. Erdőssy Pál főorvost szólaltatta meg, aki a debreceni hóforrás gyógyhatásait ismertette. Utána a meleg téli éredek madárvilágáról számolt be a külön riportert, majd a gyakorlogásművelésről diákról foglalt el egy pár szót. Batta Jánost a DEI elnökét az egyesület elkötelezettségéről szólaltatta meg. Berra Imre tanár a Debreceni Könyvek jelentőségét ismertette és a mindvégig élvezetes közvetítést az egyetemen fejezték be, ahol Csenky Imre tanár vezetésével az egyetemi ének-kar énekpróbát tartott. Debrecenben sokan hallgatták végig a Debrecenről szóló hangfelvételeket.

Vendéglősök, koresmárosok!
szükségletüket legolcsóbban
Pótor László
bornagykereskedőnél
szerezhetik be.
Hatvan-u. 35.
Telefon 32-71.

PAPP MODELLSZALONBAN
művészi tervezésű kosztümök, kabátok
gyapjú, szövetből is. Kapnáló és rendelhető.
Szent Anna-utca 12. szám. Telefon: 39-07.

Sesztina Nagybákay Jenő aranylakodalma

Kedves és az ember életben rtkán adódó, bensőséges családi ünnepeitől ma a debreceni Sesztina-Nagybákay-család. Sesztina-Nagybákay Jenő kormányfőtanácsos ma ünnepli feleségével, Csanak Margittal házasságuk ötvenedik évfordulóját.

Ez a szép családi ünnepély túlnő a szokásos kereteken lényegében, hiszen olyan egyéniség áll középpontjában, aki multjával, szolgálataival, munkásságával méltán részolgált Debrecen közönsége megbecsülésére, tisztelésére. Sesztina-Nagybákay Jenő hosszú időn át volt a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Kamara elnöke s ez idő alatt számtalan olyan kezdeményezés fűződik nevéhez, amellyel a debreceni iparosság és kereskedő testület tagjainak felemelését célozta. Jelenleg is tagja a kamara véleményezőbizottságának és szakvéleményét mindenkor meghallgatják és mindenkor méltányolják. Elnöke az Országos Magyar Kereskedő Egyesületnek, számos kulturális egyesületnek, így a Debreceni Múzeumbarátok Köreinek, valamint a Tiszántúli

Madárvédő Egyesületnek. Mind szakmai, mind kulturális tereken sok és maradandó létesítmény fűződik nevéhez. Nehéz és felelősségteljes munkájában mindenkor hű segítőtársa, a magyar nagyasszonyok méltó utóda felesége, Csanak Margit, akivel a legideálisabb házasságot él s aki szerető és feltétlen gondoskórja minden lépését. férjének, mikor a közélet terén, tevékenysége közben külföldi utazásokat is kellett tennie.

Sesztina-Nagybákay Jenő az utóbbi időben hajlott korára való tekintettel visszavonult a közéleti szerepléstől s minden idejét szeretett és kiterjedt családjának szenteli. Ma is melegen és élénken érdeklődik azonban minden esemény, kulturális megmozdulás iránt.

A nevezetes, szép évforduló alkalmával ma délután 5 órakor a Kistemplomban Uray Sándor református lelkész megáldja az aranylakodalmat ünneplő Sesztina-Nagybákay Jenőt és feleségét, Csanak Margitot.

Debrecen város közönsége is melegen szeretettel köszönti léleklében ebből az alkalomból őket.

Megay Károly beszéde a feketepiac ellen a képviselőházban

Interpelláció a szociáldemokrata párt és a szakszervezetek felosztása ügyében

Budapest, nov. 10. Vitéz Török Tibor tíz óra után nyitotta meg a képviselőház ülését. A kormány részéről Radocsay László igazságügy-miniszter volt jelen. Folytatták a nemzeti gazdálkodás rendjét zavaró egyes cselekmények szigorúbb büntetéséről szóló javaslat tárgyalását.

Megay Károly, a kormánypárt első vezérszónoka örömmel üdvözölte a javaslatot, de sajnálatosnak tartja, hogy Magyarországon szükség volt rá. Szükséges, hogy a törvény fókuszban álljon az ország gazdasági élet vámszedőire. Sajnálatos, hogy akadnak magyarok, akik ebben az élethálójukban nem tudják egyéni gazdasági érdekeiket alárendelni a nagy nemzeti céloknak.

Az várja ettől a törvénytől, hogy nemcsak a félelmetesen elharapódzott feketepiac felületét csökkenteni tudják, hanem megakadályozza a közmorál súlyosodását is. A magyar ember lélektena szívesebben bírja a nehézségeket, nélkülözéseket, ha abból az ország minden rendű és rangú lakója egyformán kivési részt. A javaslat mindenestire elősegíti azt, hogy egyes kiváltságosok ne juthassanak jogtalan haszonhoz, másrészt ne élhessenek jobb módban. Hangzott, hogy a jelenlegi idők áldozatát kívánják az ország minden egyes lakójától. Megítélése szerint az eddigi enyhe ítéletek nem álltak arányban a jogtalanul szerzett haszonnal. Annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a javaslatba vegyék bele a jegyzőrekes büntetését is. Kérte, hogy a mellékbüntetések kiszabásában minél gyakrabban mondják ki az iparengedély megvonását és a kereskedői jogosultság elvesztését. A javaslatot elfogadta.

A következő vezérszónok, Budinszky László volt a Nyilaskeresztes Párt részéről. Nézete szerint a törvényjavaslat nem nyújt alkalmat a kartellek és tőzsdés spekuláció elleni megtorlásra, a javaslatot nem fogadja el.

A vezérszónokok sorozatát Bíró István erdélyi képviselő zárta be. Összita ugyan az előtte szólók nézetét, hogy a törvényjavaslat a feketepiac kérdését nem fogja megoldani, azonban meggyőződése, hogy

előretettő példákon keresztül az illetéktelen üzérkedést csökkenteni fogja. Módosítást kér annak meghatározásában, hogy mik a közzétételű cikkek és mikor veszélyeztetik az ezekre való visszaélésekkel az ország érdekeit súlyosan, vagy kevésbé súlyosan és mit kell érteni az illetéktelen haszon elérésére való törekvés alatt. A törvényjavaslatot az erdélyi képviselők csoportja nevében elfogadja.

A következő felszólaló már nem vezérszónoki minőségben. Serényi Miklós gróf szól. Beszédében a feketepiac letörésének lehetőségét vizsgálta és a meghatározottabb feladást kérte az illetékes tényezők részéről az igazságos közelítés érdekében. A törvényjavaslatot nem fogadja el. Ifjú Tatár Imre kérés nélkül harcot és üldözést kért a feketepiac hiénái ellen, a javaslatot nem fogadja el. Zimmer Ferenc annak az aggályának adott kifejezést, hogy a törvényjavaslat törvényerőre emelkedése esetén nem fogja lenyírni a feketepiac kínzóit, a törvényjavaslatot nem fogadja el. Csoré Lajos szóváltotta a mezőgazdaság és ipari áruk közötti egyenlenséget, amely erősen sújtja a mezőgazdasági lakosságot. Az üzletszerű visszaélők legsúlyosabb büntetését kéri, a javaslatot nem fogadja el. A következő felszólaló Rassay Károly volt. Az üzletszerű árdragítást és árúhalmozást a legszigorúbban kell büntetni, de nem szabad a saját hibáján kívül közelítési vétségbe bonyolító kisembert tönkre tenni. Az árharmónia feltétlen szükségességét hangzott, a javaslatot nem fogadja el.

Megállapította, hogy a gazdasági vezetőknek a kiadott rendelkezést szigorúan be kell tartani. Pándy Antal a törvényjavaslatot kereskedői szempontból szót hozza. A két utóbbi felszólaló a javaslatot nem fogadta el. Félkét óra körül Krúdy Ferenc alelnök a vitát félbeszakította és napirendi indítványt tett, amelynek értelmében a képviselőház csütörtökön délelőtt 10 órakor folytatja a törvényjavaslat vitáját.

Ezután a Ház áttért az interpellációra. Előzetesen a régebbi interpellációra adott írásbeli válaszokat olvasták fel.

A Ház a válaszokat tudomásul vette. Ezután az interpellációk elmondására került a sor. Mester Miklós a belügyi, iparügyi, valamint a kereskedelem és közlekedésügyi miniszterhez interpellált a legnagyobb vármegye Udvarhely vármegye elhanyagolása tárgyában.

Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter az interpelláló őt illető részére azonnal választ. Nyugodt lelkiismerettel állíthatom, mondom, hogy a kormány minden vonatkozásban a legösszetettebben szívén viseli Udvarhely megye sorsát. Udvarhely vármegye 111 községe közül 109-et segít a kormány. Az ONCSA a legutóbbi évben 1.000.040 pengőt juttatott Udvarhely megyének. A Ház a belügyminiszter választ tudomásul vette.

Rajnis Ferenc, Dr. Salló János a Kuria ifjúsági ügyében, Serényi Miklós gróf a magyarországi zsidóságnak a nemzet érdekeit veszélyeztető magatartása tárgyában interpellált még. Bakó László az abonyi Löszler-féle zsidósági-juttatások körüli eszlelt visszaéléseket tette szóvá. Mikó Imre a román megszállás alatt állásukat veszített magyar köztisztviselő ügyében. Pintér Béla az állat- és növénykártevők elleni védekezésről interpellált. A Ház az interpellációkat az illetékes minisztereknek kiadta.

A következő interpelláló Vajna Gábor volt, aki az önkormányzatok intézett kérdést a szociáldemokrata párt és szakszervezetek felosztása tárgyában. Vajna Gábor második interpellációjában a levontakételes ifjúságnak a szakszervezetekből való kitalását kérte.

A két interpellációra együttesen a miniszterelnök adott az önkormányzatok nevében választ. Vajna Gábornak az önkormányzatok a szociáldemokrata párt és szakszervezetek felosztása tárgyában intézett interpellációjával kapcsolatban a miniszterelnök hangzott, hogy a szociáldemokrata párt és szakszervezetek felosztása tárgyában elhangzott javaslatot nem parlamentáris és alkotmányos országban minden párt szabadon fejthet ki tevékenységét, amíg az ország rendjével, a közérdekkel, a nemzeti célokkal szembe nem kerül és a nemzeti célokat nem veszélyezteti. Egészen természetes, hogy ezek a feltételek a mai háborús és rendkívüli viszonyok között a legszigorúbb mérlegelést irják elő minden kormány részére és a magam részéről minden tekintetben vigyázok és vigyázni fogok arra, hogy semmilyen nézőpontból az országra és annak rendjére veszélyt ne követeljenek. Amikor a második interpellációt illeti, amint a képviselő úr is tudja és mondotta, a levontakételes ifjúságnak minden pártpolitikai tartózkodnia kell. Pártokban nem vehetnek részt, pártpolitikai munkásságot nem fejthetnek ki. Majd hangzott, hogy szigorú utasítás van arra, hogy az ifjúság ezektől a pártoktól távol tartassék és a levontakételes ifjúságban semmilyen káros befolyás nem érvényesülhet.

Uj titkos tanácsosok

Budapest, november 10. MTI jelenti: A m. kir. miniszterelnöknek a minisztérium nevében tett előterjesztésére Magyarország Főméltóságú Kormányzója dr. Niki Alfréd 3. fizetési osztályba sorozott rendkívüli követ és meghatalmazott miniszternek, dr. Mataska-Comarony Péter rendkívüli követ és meghatalmazott miniszternek, Wettstein János rendkívüli követ és meghatalmazott miniszternek, valamint gróf Szapáry Lajos ny. főispán, országgyűlés felsőháza háznagyának a m. kir. titkos-tanácsosai méltóságot adományozta.

Az egyik Piac-utcat bérházban agyonlőtte magát egy ny. községi vezető jegyző

Megdöbbentő öngyilkosság történt zerdán délelőtt a Piac utca 58. sz. alatt bérházban. Bihari Zoltán 74 éves nyugalmazott községi vezető egyező öngyilkossági szándékából a épesházban revolverrel felfelölte magát és azonnal meghalt.

Bihari Zoltán nemrégiben jött Debrecenbe, ahol rokonainál szállt meg. Az utóbbi időben súlyosan megbetegedett s emiatt nagyon el volt keseredve. Régebben már el akarta egyszer dobni magát az életet, de akkor sikerült lebeszélni róla. Most azonban már nem tudta életunt öregür búcsúlevelét hagyni hátra, amelyben elbúcsúzott családjától és megírta, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt menekül a halálba.

Bihari Zoltán tragikus halála az ismerősök körében nagy megdöbbentést és részvétet keltett. Az öngyilkosságot jelentették a rendőrségnek és az ügyészségnek, amely a temetés engedélyt megadta.

Tizenkét évre ítélték a gödöllői állatorvos fia, takoru gyilkosát

Büntársát, egy érettségiző diákot bűnszegedi bűnrészesség miatt egyévi börtönrre ítélte a budapesti tábla

A pestvidéki törvényszék Szűcs János-tanácsa tárgyalta azt a gyilkossági bűntudat, amelynek vádlottjai — mint emlékeztet — megölték Bendly Á. Ernő 47 éves nyugalmazott gödöllői állatorvost. A gyilkosság felfedezése után a csendőrség rövidesen megállapította, hogy a cselekmény elkövetője egy fiatal, aki Tóth István 19 éves érettségiző előtt álló diákkal együtt hatolt be Bendlyhez.

A Szűcs-tanács előtt Tóth István elismerte, hogy ott volt az állatorvos lakásán. Azzal védekezett, hogy Bendlyt fiatalok társa ölte meg, s rabolta el ruháit, fehérneműt és 1500 pengős takarékbetétkönyvét. Elmondotta, hogy a gyilkosságot megelőzően álarcs bálban voltak és társa vette rá, hogy bál után menjenek Bendlyhez, mert azt állította, hogy az állatorvos „veszedelmes kém”.

A fiatalokú beismerte, hogy Tóth nem tudott arról, miért hívta Bendly lakására. Azt vallotta, hogy haragudott Bendlyre, aki rokona volt, mert egy üzleti ügyből kifolyóan elszámolás volt közöttük és megrovítette őt, ezért határozta el, hogy még meg fogja verni. Tóthot, mint kémelhárítót mutatta be, de aztán elfogta a diák és mielőtt Bendly bármit mondhatott volna, torkonragadta, földreperette és egy szekrény mellett heverő baltával fejbeütötte.

A bíróság több tanú kihallgatása után a fiatalokú rablással párosult szándékos emberölés vétségében mondogta ki bűnszegedi és ezért 12 évi fogságra, Tóthot pedig rablás bűntettében való bűnszegedi bűnrészesség címén egyévi börtönrre ítélte és elrendelte szabadlábrahelyezését. Az ítélet nem jogerős.

Helyszíni szemlére Debrecenbe szállítják a Szatmáron elfogott cigányharamiákat

Az elsötétítés alatt Debrecenben, Hajdúszoboszlón és Kabán is számos betörést követtek el

A debreceni rendőrséggel közölte a szatmári rendőrség, hogy elfogta Varga János és Rafael Ferenc löbbszörösen rovtomultú cigányokat, akik a debreceni rendőrség fogházából szöktek meg és azóta sorozatos lopásokat és betöréseket követtek el Debrecenben, Hajdú megyében és Szabolcs, Szatmár megyékben. Megállapítást nyert, hogy Rafael igazú neve Kolompár István. Varga részletes beismerő vallomást tett. Kolompár már tagadni igyekszik Vargát, amikor megszökött a nyiregylázi fogházból, Debrecenbe került és rokonai: Lakatos Ádám és Gyulák nekik igazolványt és szerezték munkát. Debrecenben Lakatos János és Bura Mihály név alatt szerepelt. Hosszu művészekei vannak és ennek a segítségével tudja a betört lakásokon kinyitni a rigliket. Számos lopást követett el Debrecenben, Hajdúszoboszlón, Hajdúszoványon és a rablott, lopott százakat elmulatták. Kolompár István elmondta hogy 1942-ben szovjet fogságba esett, de megszökött és egy olasz katonavonaton szökött haza és azóta bujkált.

Megállapították a debreceni rendőrségi fogdából történő szökésnek a részleteit. Varga a fogda rácsoszállásáig dugta a prics deszkáját és az addig feszítette, míg anyai rés keletkezett, hogy azon összehúzódva ki tudott bujni. Egy cellában volt vele egy másik fogoly, aki szintén megszökött. Ez a szökött fogoly a debreceni zsbivásár környékén kábított, majd betört egy tanuló házba, akkre kész fogott és kénszeri-

tette, hogy az igazolványait adja át neki.

Varga a debreceni rendőrségi fogdából való kiszabadulása után nem mert a pályaudvarra menni, hanem a vagongyár környékén húzódt meg és megvárta a szatmári sebesvonatot. Amikor a sebesvonat elrobogott mellette, felugrott reá és az egyik H. osztályú személykocsijának a folyosóján lapult meg és ott várta egy darabig, míg becsapott az egyik hűlké és onnan egy 30 év körüli hölgynek a téglalaku rejtőküljé elrobolta. Nagykárolyban lezárt a vonatról, körülnézett, hogy nem jalkozkíké valaki ismerésével, aki szállást adott volna neki az útszakára. Nagykárolyban a földkező lölyölte az éjszakát, majd bemutult Gyúvácsra, ahol találkozott Kolompár Istvánnal.

Ezután Nagykárolyban követték el betöréseket, majd Szatmárra, ahol elfogták őket. A betöréseket minden esetben hajnali 1-3 óra körül követték el, vagyis az elsötétítés alatt és utána mindig még este vonatra ugrottak.

A két cigány többszörösen rovtomultú, Debrecenben, Kabán, Hajdúszoboszlón októberben követték el több betörést és lopást; így nagyobb betörést követtek el az egyik temető közelében lévő földszintes házban. A két cigányt a napokban hozzák helyszíni szemlére Debrecenbe, számos bűntek tekínve, rovtomultúságukat is számitva és hogy állandóan az elsötétítés alatt követték el a sorozatos betörést, a bírfa árnévkában állnak a cigányharamiák.

Nagyfoku tanítóhiánnyal küzd a tiszántúli református népoktatás

Jösszen 1700 tanító 171.602 növendéket tanít az egyházkerület népiskoláiban

A tiszántúli református egyházkerület népiskolai tanügyi bizottsága tegnap délelőtti ülésén az egyházkerületi közgyűlést megelőző ülésén D. dr. Révész Imre püspök elnöklésével, Dr. Módos László vallásbíró, Szűcs János gyakorló iskolai tanító, Papp Ferenc egyházkerületi középiskolai felügyelő terjesztették elő jelentéseiket.

A tiszántúli református egyházkerület népiskoláinak 1942—43. iskolai évi állapotairól szóló jelentés rendkívül érdekes megállapításokat és adatokat foglal magában, amelyek közül közöljük az alábbiakat:

Egyházmegyei jelentésekből általánosan kicsendül a tanítóhiány. A közszabadosi egyházmegyében nyolc állás betöltetlen. Békésbányai egyházmegyében Ocsdön három tanítói iskolában nem volt tanítás.

Debreceni egyházmegye ruhátlanság és lábbelilihiányról panaszkodott, Mikepércs és Hosszúpályi még mindig nem fejlesztette nyolcosztályúvá népiskoláját. Hét tanítói állás pályázó hiányában betöltetlen. 19 katonatanító helyére nem kaptak helyettest.

Hevesnagykunsági egyházmegyében Tiszaujon, eléggé nem dicsérhető szolgálati készséggel a közsegi iskola római katolikus tanítója helyettesítette az immár három éve kolonai szolgálatot teljesítő református tanítót.

Közszabadosi egyházmegyében három tanítói állás betöltetlen. Néhány helyen 4 polgárit végzett egyéneket kénytelenek alkalmazni helyettesül.

Máramaros-ugocsi egyházmegyében Halmiban szünetelt a tanítás. Kilenc tanítói állás betöltetlen. Saánkon, Verbcőn, Tamásváralján lelképásztor tanított. Ferőssalmáson két római katolikus vallású kiegészítő állami tanító még a vallást is tanította a betegeskedő lelképásztor helyett. Tiszapéterfalván a bezárt iskola még most sem nyílt meg.

Nagybányai egyházmegyében a tanítás szünetelt Magosligeten, Dobrácsapályán, Szatmárpályán négy középiskolát végzett egyén tanított. Kishodoson segédlelkész, Kiskölcson, Nagyhadoson a lelképásztor tanított. Öt állás betöltetlen. Nagykarolyi egyházmegyében a tanítók távolléte miatt több helyen szünetelt a tanítás. Nyírparasznyán, Érkörtvélyesen lelképásztor tanított a bevonult tanító helyett. Négy állás betöltetlen.

Szatmári egyházmegyében tanítóhiány miatt kilenc iskolában szünetelt a tanítás. A bevonult tanítókat lelképásztorok és nem tanítók helyettesítették.

Főbb statisztikai adatok: Az egyházkerület lélekszáma 1,248.363 (az előző évben: 1,230.833). Szaporulat 17.530, tehát tizennyegyzerelek. Az iskoláépületek száma 991 (997) A tantermek száma 1660 (1649) megfelelő 1491, nem megfelelő 162 (109) Épült két iskola három tanteremmel.

A férfitanítók száma 1023 (1033), nőtanítóké 671 (654), lelkésztanító 6 Összesen 1700 (1694). Csak fűköt tanít 239 (237), csak leányokat 239 (243), vegyesosztályokat 1222 (1214). Rendes tanító 1515 (1463), helyettes tanító 185 (231), kizárólag vallást tanító 3 (13). Szervezetelt 31 (28) állás, nem szűnt meg egy sem.

Református 6—14 éves tankötelesek száma 171.602 (158)135. Ezek közül református iskolába járt 98.476 havanszeren felül van a másjellegű iskolába járó tanítók száma.

Eredmény kimaradt 7500 (7262) más felekezeti iskolába járt 56.660 (42.539), közép- és középfokú iskolába járt 12.847 (7177), a szaporu-

dás igen tetemes, egyik-másik egyházmegyében két-háromszorosára szaporodott a középiskolai tanulók száma. Egyik egyházmegye sem okolja meg a szaporulatot. Talán a jobb gazdasági helyzettel magyarázhatnánk.

Népoktatásra fordított egyházi forrásból 3,227.036 P (2,861.277 P), államsegélyből 4,174.810 P (3,332.622 P), közsegi segélyből 753.968 P (546.732 P), összesen 8,155.814 P (6,740.637 P) a múltévénél tehát 1,415.177 P-vel több. Ha ehhez hozzávesszük a vallásoktatásra fordított 325.272 P-t, akkor végeredményben a népoktatásra fordított összeg 8,481.086 P.

Az iskolaévet minden iskolában istentisztelettel kezdték, ezen a szülők is szép számmal résztvettek. Az 1942—43. iskolai évre rányomta bélyegét a háborús idő.

A tanítás minden iskolában bibliával kezdődik. Minden iskolában a tanítói asztalon ott van a Biblia. A növendékek hétköznapi és vasárnap tanítók vezetésével látogatják az Isten házáat.

A népiskolai tanügyi bizottság javaslata az egyházkerületi közgyűlésnek: Közgyűlésünk bármilyen szomorúsággal is látja az egyre növekvő tanítóhiányt, a jelenlegi rendkívüli viszonyok között nem áll módjában a gyors segítségnyújtás. Minden reményesség meg van arra, hogy később enyhülni fog ez az állapot, ugyanis kollégiumi tanítóképzőintézetünkben már két osztály nyílik meg párhuzamosan, tehát emelkedni fog a tanítók száma.

Mindaddig, amíg a fennálló tanítóhiány nem szűnik meg, szükségesnek látja közgyűlésünk, hogy a mi intézeteinkben végzett a valamilyen jótéteményt élvezett növendékek irásiban kötelezzék magukat, hogy oklevelük megszerzése után legalább két esztendőig a református egyház szolgálatában maradnak. Felhívja kebelbeli intézetek igazgatóit ennek az intézkedésnek végrehajtására.

Életfogytig tartó büntetésre ítélte a tábla a gyilkos uifelhértói asszonyt

A férj büntetését leszállították

Karai Lajos 31 éves újfelhértói földműves és 30 éves felesége gyilkosság bűntettével vádolva került a debreceni ítélőtábla dr. Eöry Kálmán büntetőtanácsa elé a vádlottak padjára, mert a vádirat szerint tavaly nyáron Újfelhértón közösen meggyilkolták Varga Istvánt, majd önként jelentkeztek a csendőrségen. Elsőfokon az ügyben a nyíregyházi királyi törvényszék hozott ítéletet s ennek során Karai Lajost nyolcévi, feleségét pedig 12 évi feyházbüntetésre ítélték.

A nyíregyházi főtárgyaláson Karai Lajos azzal védekezett, hogy a frontról visszatérve a nyáron kiment aratni. Este, amikor hazatért, észrevette, hogy Varga István bent van a lakásban feleségével. Vargának nyaka erősen vérzett, felesége pedig segítségért kiáltozott. Amikor belépett a házba, felesége azt mondta, hogy erőszakoskodott vele. Erre ő nagyon dühös lett és a kezében lévő fejszével kétszer fejbeütötte. Az ütések következtében Varga eszméletre tért és dulakodni kezdett vele. Így kerültek ki az udvarra. Az erős legénnyel nézében bírt és feleségét hívta segítségül. Felesége ki is ment a fejszével és Vargát 17-szer fejbeverte, majd ismét kihozta a borotvát és most már teljesen átvágta a szerencsétlen ember nyakát, aki bele is halt sérülésébe.

Az asszony ugyanígy adta elő a történeteket, miután a törvényszék megállapította bűnösségüket és a fenti büntetést szabta ki velük szemben.

Pellebbezés folytán foglalkozott most az ügyvel a debreceni ítélőtábla dr. Eöry-tanácsa. Itt ismét kihallgatták a gyilkos házaspárt. Karai Lajos fenntartotta a törvényszéken tett vallomását. Karainé azonban újabb dolgokat mondott el, amit tanúk is igazoltak. A főtárgyalás során kiderült, hogy Varga István nem erőszakoskodott az asszonnyal, mert míg Karai a fronton járt, csaknem minden napos vendég volt a háznál. Talán most sem történt volna

semmi baj, ha Karai az aratásból hamarabb baza nem tért, mint felesége gondolta. Amikor a tanyában a kutyák vidáman csaholtak hazatérő gazdájuknak, Karainé nagyon megijedt és ijedségében borotvával megvágta Varga nyakát, majd azt a mesét találta ki, hogy Varga erőszakoskodott vele. Erre ütötte fejbe a fejszével Karai a legénnyt, aki aléltéságából magához térve, nekítámt a férjnek.

A dulakodás már az udvaron folyt és amikor Karai nem bírt vetélytársával, az asszony sietett segítségére a fejszével és 17-szer verte fejbe. A tanúk vallomásából az is kiderült, hogy az ütések következtében Varga még nem halt meg, csak a földre rogyott és hörögni kezdett. Ekkor Karainé azt mondta férjének, hogy valamit cselekedni kell, mert a kutyaugatásra és hörögésre figyelmesek lesznek a szomszédok. Az asszony cselekedett is, mert beszaladt a házba, kihozta férje borotváját és azzal teljesen átvágta a haldokló ember nyakát.

Az írátk ismertetése után dr. Fejes István királyi főügyezhelyettes az asszonnyal szemben súlyos büntetés kiszabását kérte. — Hangoztatta, hogy amíg a férj kint a fronton harcolt, addig otthon felesége felelt életet élt. Ezt súlyosbítóknak kérte beszámítani.

A perbeszédnek elhangzása után a királyi ítélőtábla megváltoztatta a nyíregyházi törvényszék ítéletét. Karai Lajost és feleségét gyilkosság bűntettében mondta ki bűnösnek és az asszony büntetését életfogytig tartó feyházra változtatta, míg Karai Lajos büntetését három évre szállította le. Karai Lajos az ítéletben megnyugodott és így az vele szemben jogerőre is emelkedett. Karai Lajosné azonban semmisségi pánszt jelentett be és így ügyével a bíróságra is fog foglalkozni.

ÖLMOT VESZ
lapunk nyomdája
József kir. herceg-utca 16.

Dr. Kölcsey Sándor polgármester tűzifakiutalással biztosította a sütőmesterek üzemének fenntartását

Galamb Ferenc elnök Budapesten is tárgyalt a sütők tűzifaelátása érdekében

A debreceni sütőmesterek szakosztálya Galamb Ferenc elnökletével tegnap délelőtti ülést tartott. A tagok zsűfőlétség megtöltötték az ipartestület első számú, legtagasabb, tagácztermét és a nagy érdeklődés főként azzal magyarázható, hogy a sütőmesterek feje felül az utolsó pillanatban most is sikerült elhárítani a tűzifahiány okozta üzembeszűntetés veszedelemét. A helyzet az, hogy a sütőmesterek tűzifakiosztása már teljesen kiapadóban van s hogy valami fenakadás ne állhasson be esetleg a miatt a kenyérszolgáltatásban, dr. Kölcsey Sándor polgármester ötszáznegyvenöt köbméter mindenfajta tüzelőanyag kiutalásával segítségére sietett a sütőmestereknek s pillanatnyilag megszüntette a nyomástó s az üzemek megbénulásával renyegető tűzifahiányt.

Ezt a város által kiutalt tűzifahiányt osztotta ki most a legfontosabb mérlegeléssel, mindenkit megnyugtató igazságossággal Galamb Ferenc elnök, aki dr. Kölcsey Sándor polgármester megértő támogatásával most is biztosítani tudta a debreceni sütőműhelyek talán mindennél fontosabb üzemének fenntartását.

Galamb Ferenc sem vár azonban mindent a várostól. Minden irányban tárgyal, hogy a sütőmesterek téli és állandó tűzifaelátását biztos alapokra raktesse. Legutóbbi budapesti utazása alkalmával is emiatt is járt, kilincsel a minisztériumok illetékes helyein s remélhető, hogy az eredmény ezen a vonalon sem fog elmaradni.

A szakosztály természetesen nagy örömmel és hálás köszönettel fogadta népszerű elnökének sikeres fáradozásait s az ennek nyomában járó határozott városi segítséget, amiért dr. Kölcsey Sándor polgármesternek is elismeréssel adóztak.

Galamb Ferenc elnök bejelentette, hogy időközben elhunyt Szász Gá-

dor sütőmester, akinek emlékének egy perces néma felállással áldoztak. Pámazs nélkül maradt családjának meleg részvétét fejezi ki a szakosztály, s támogatásban is részesíti.

Időközben két új sütőipari iparigazolványt adtak ki és pedig Gomlácsi József Szepegyesi-u. 27. és Makra Gábor Klapka-u. 25. számú alatti lakos új sütőmestereknek.

Galamb Ferenc elnök ismertette az partestületől érkezett s a legújabb rendelkezésekre vonatkozó átiratokat s ennek során felhívta a sütőmesterek figyelmét alkalmazottaik részére a fizetési szabadság kiadására, a megállapított munkabérek pontos betartására, amelyeket ellenőrizni fognak. A szakosztály részéről a széki ellenőrök a következők: Pésus Gyula szakosztályi alelnök, Kányási István Kraszula József, Tóth I. Gyula.

Ugyancsak felolovasta Galamb Ferenc a polgármesternek az ülést követő napra vonatkozó rendelkezést, amelynek beosztását az evégből átiratott külön bizottság fogja ellenőrizni.

A Magyar Sütők Országos Szövetsége közölte a szakosztállyal, hogy a kenyérrák és a bérsütésdíjak emelése végett felterjesztett memorandumát, amelyet a debreceni sütőmesterek szakosztálya is támogatott, közellátási minisztérium elutasította. A kenyér árának emelését nem engedélyezte azért, mert a tűzifahiányt a kenyér árának megállapításánál már figyelembe vette. A kenyér bérsütés díjának egységes megállapítása sem állott a közellátásiügyi miniszter módjában, mintán a bérsütés terjedelme, a tűzifa eltérő ára, valamint más és más beszerzési lehetőségei helyenként különböző árak megállapítását teszik szükségessé.

A szakosztály ülése a déli órákig tartott s ennek folyamán még több kisebb szakmabeli ügyet intéztek el.

Debrecen és Vidéke Bércsépültulajdonosok Egyesületének kívánságai

A hatvanöt tagot számláló Debrecen és Vidéke Bércsépültulajdonosok Egyesülete Poigár Sándor elnök letével tegnap délután az ipartestület tanácstermében népes ülést tartott. Igen fontos feladatot látnak el a bércsépültulajdonosok a mezőgazdasági termelésnél, azonban igen nehéz a helyzetük, mert nem tartoznak az ipartestület kebelébe s így önmaguknak kell érdekképviseletükről gondoskodni.

Most is azért jöttek össze, hogy ügyes-bajos dolgaikat megbeszéljék. Mert kívánságaik vannak nekik is bőven.

Sérelmezik főképpen, hogy az adókövetésnél nagyon szigorú mértéket alkalmaztak velük szemben a múltban. Nevezetesen nem vették figyelembe kádásaik jó részét. Ennek pedig szerintük az volt az oka, hogy kádásaikat nem tudták számlálással igazolni. Nem pedig azért, mert a rendkívüli viszonyok között beszerzéseiket nagyrészt csak kézzel tudták eszközölni, amikor számiát nem kapnak. Az volna tehát a kérésük, hogy a becslési alapon történő adózásuknál az adóalapot a nyerskereset 20—25 százalékában állapították meg.

Az anyagbeszerzésnél is a legnagyobb nehézségeikkel küzdöttek ez

évben is. Voltak, akik még márciusban igényelték anyagot s még a mai napig sem tudták megkapni. Voltak viszont olyanok is, akik magukkal vitték az anyagigénylést Budapestre s már az anyagkiutalásról utaztak haza. Akadnak közöttük egyesek, akik az anyaghoz semmiképpen sem juthatnak hozzá úgy hogy csépelni sem tudják kimenni.

Az iparkamaránál már érdeklődtek anyagkiutalás iránt, de azt a választ kapták, hogy az ő ellátásuk még nem időszerű, tekintettel, hogy csak nyári idény munkát végeznek, ők azonban már most megteszik a kezdeményező lépéseket az iránt, hogy a cséplőgépek javításához fölhívják a szükséges anyagkiutalásokat idejében megkaphassák. Amikor pedig az anyagigénylésekre a hatóság kibocsátja a felhívást, a bejelentések kapcsán az egyesület elnöksége kifejezésre juttatja eddigi sérelmeiket s kéri ezeknek a megelőzését.

TÖLTŐTOLL
JAVÍTÁS. ELADÁS.
HURAY műszerész m. IPARKAMARA

HIREK

A Magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PARTIRODA: Arany Bika szálló félelelet, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérvényeket átvesszenek minden hétköznap délelőtt 9-11 óráig.

HAIJDU VÁRMEGYE MAGYAR ÉLET PARTI VEZETŐSEGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtt 9-12 óráig panaszaikat tart, amikor is a kérelmek és panaszok a vármegyei központi MEP titkárnak adhatók át.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLATA

„Arany Angyal” Bánó Andor, Piac utca 50. Telefon: 34-06. — „Reményeg” Gódy Ilona, Csapó-utca 22. telefon: 14-21. — „Szent Háromság” Sallay L. Homokkert, Szabó Kalmán-utca 14. Telefon: 17-07. — „Sas” özy. Mandel J.-né, Hatvan-u. 96. Telefon: 39-19.

Valahol a Donkanyarban...

Havas lövészárk mellyén gyertya fénye mellett, Fáradt honvéd levelet ír a pihenés helyett. Körülötte minden esendes, sötét az éjszaka. Messze földről, idegenből száll a lelke haza.

Mikor eljött, a faluban nyitott az orgona. Azóta már nagyon sokszor megfordult a posta. Rózsaszínű tábori lap a nagy utat járja. Valahol egy kis faluban valaki úgy várja.

Gránát robban a vak éjben lent a feje felett. Fáradt honvéd szegény honvéd nem ír több levelet. Piros vére festi meg a lövészárk alját. Bajtársai orsz földön ássák meg a sírját.

Havas lövészárk mélyén gyertya fénye mellett. Százados úr levelet ír a hős honvéd helyett. Eszébe jut édesanyja, könnyes szemmel írja: „Valahol a Don-kanyarban van a fira sírja.”

GUTHI BUD ANTAL

— A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság II. (orvos-természettudományi) szakosztályának november hó 16-án, kedden délután 6 órakor az élettani intézet tantermében (klinikai telep) tartja XCVI. rendes ülését. Targysorozat: Dr. Szalay Sándor r. tag: Ultra hangsugarak hatása óriás-molekulákra. (Székfoglaló előadás.) Dr. Went István osztályelnök: Visszapillantás a II. osztály 20 évi működésére.

— Hirtelen meghalt egy Idős asszony. A közeli Józsa községben özvegy Sipos Sándorné 55 éves asszony szerdán reggel hirtelen szívéhez kapott, majd eszméletlenül esett össze. Hozzáértelmező azonnal orvosért szaladtak, de már az sem tudott rajta segíteni, mert meghalt. Véleménye szerint a hirtelen halált szívizélhűdés okozta. — Miután búncselekmény nem fogrog fenn, a debreceni királyi ügyészség a temetési engedélyt megadta.

SZAPPANJEGYEK BEVÁLTÁSA

A kibocsátott szappanjegyek november havi 14. számú szelvényére az alábbi mennyiségű mosószappant lehet vásárolni:

1. A rendes fejadag vásárlására jogosító mosószappanjegy 14. számú szelvényére 10 dkg. mosószappant, vagy 25 dkg mosóport.
2. A két éven átúli gyermekek részére kiadott mosószappanjegy november havi 14. sz. szelvényére 30 dkg mosószappant, vagy 75 dkg mosószert.
3. A mosószappanpótlójegy november havi 14. számú szelvényére 40 dkg mosószappant, vagy 100 dkg mosószert.

A kiskereskedők a szappanulványt november hó 12-én, pénteken délelőtt a hivatalos órák alatt a Közélemezési Ügyosztály utalványos osztyálynál a szappanelszámolási könyvecskéjük bemutatásával igényelhetik.

A szappanjegy szelvényekre december hó 2-án estig lehet mosószappant, vagy mosószert vásárolni, mert a szappanjegyszelvények december 3-ával lejárnak.

A kereskedők a szappanjegy szelvényekkel december 3-án, pénteken számolnak el. Polgármester.

Német-magyar labdarugó mérkőzés Valahol Oroszországban

Futball-labdát kérnek a haretéren küzdő debreceni honvédek

Philip Ernő, a Debreceni Újság-Hajduföld nyomdájának kiváló alkalmazottja, aki jelenleg keleten frontszolgálatot teljesít, ismét kedves levelet intézett hozzánk. Levelében riportot közöl egy lejátszott magyar német katonamérkőzéséről. Csak ennyit fűzünk leveléhez és jobb talán, ha most már átadjuk neki a „szót”, mert hiszen közvetlenebbül mi sem írhatnánk.

— Minden alkalmat megragadunk — írja —, hogy a magyar névnek dicsőséget és megbecsülést szerezzünk. De most nem csak ennek a névnek, hanem külön Debrecen városának is dicsőséget szeretünk azzal a labdarugó mérkőzéssel, ami egy magyar hirodó zászlóal és egy német vegyes katonacsapat között volt október 24-én.

— A magyar csapat felállítása a következő: Szobó — Fricz, Buzár — Bencsik, Percs, Nagy — Philip, Szilágyi, Szücs, Király, Bukovi.

— A két csapat között rég nem látott, lelkes és nagyíramú mérkőzés volt, amit a nagyszámú közönség huj-huj-hajrja emelt külsőleg. Széllal és nappal szemben kezd a magyar csapat, de így is lendületes és szép játékot látunk tőle, aminek hamarosan meg is lesz az eredménye, mert a 10. percben Szücs kitér és nehéz szögéből eredményes, 1:0. Bár továbbra is támadásban maradunk, a németek mégis egyenlítenek, sőt a vezetést is megszerzik a volt osztrák válogatott Zimmermann révén. Még mindig tud az öreg róka és mint középfedezet jobbnál jobb labdákkal tömi csatárait, de a magyar védelem szilárdan ellenáll. Az első félidő változatos mezőnyjátékkal ér véget.

— A második félidő ismét magyar támadásokkal kezdődik, de

eredményt csak a 18. percben érnek el, megint Szücs révén, 2:2. A gól szinte szárnyakat adott a magyar csapatnak és ettől kezdve forogatos rohamokat zúdítottak az ellenfél kapuja ellen. Főlényüket bizonyítja Király két kapufája, majd pedig Szilágyi gólja is. 3:2. A német védelem ezután tömörült és nem igen engedte többé csatárainkat lövéshez jutni. Az ellenfél csatárai szörvénys lefúlásokkal kísérlemeztek és a 40. percben nagy védelmi hibánkat kihasználva, sikerült is kiegyenlíteniük, 3:3.

— Végeredmény tehát 3:3 volt de ez egyáltalán nem fejezi ki az erőviszonyokat, mert a magyar csapat szinte teljes egészében végig támada a második félidő.

— A németek jók voltak, több jól ismert játékos is játszott közöttük, de a magyar katona itt is megmutatta, hogy van szíve küzdeni, van ereje legyőzni azokat az akadályokat és nehézségeket, amiket az állandóan edzésben levő ellenfél jobb erőnléte, valamint a nehézségek katonaruhában játszás okoztak.

Tehát edzés nélkül is majdnem győztek fiaink és hogy nincs edzésük, az a labdahány miatt van. Kér a fronton harcoló debreceni katonák a város társadalmát és főleg a DVSC-t, ahol valószínűleg van ócska labda is, hogy küldjön ki nekik egyet és ígéri, hogy akkor meg sok-sok dicsőséget szereznek a magyar sportnak. A Debreceni Újság Hajduföld készséggel vállalja, hogy a labdát továbbítja a frontra derék katonáinknak.

Eddig a levél, vagy riport, vagy hang, ami messziről, tőlük jött és hozott egy cseppet az ő, értünk való életéből.

— November 13-án búcsúzik a debreceni új táblai elnök Marosvásárhelytől. Mint ismeretes, Baróthy Zoltán nyugalombavonulásával megüresedett debreceni ítéltáblai elnökségre dr. Szobonya Béla marosvásárhelyi táblai elnököt nevezte ki a Kormányzó. A marosvásárhelyi ítéltábla november 13-án teljesüléssel búcsúzik el Szobonya Bélától, aki ezután rövidesen Debrecenbe utazik és még ebben a hónapban meg is lesz az ünnepélyes beiktatás.

— Minisztertanács. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai kedden délután öt órakor Kállay Miklós miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács időszerű kormányzati kérdésekkel foglalkozott és éjjelkor ért véget.

— A hercegprímás a katolikus munkásifjak között. Serédi Jusztinián tábornok, Magyarország hercegprímása Szobon meglátogatta a KIOE munkásifjú vágnézetit és vezetőképző tanfolyamát. Beszédében elismeréssel adózott a magyar iparosnak és hangoztatta, hogy a szakmunkás mindenhol becsülést hozott a magyar névnek. Szükséges, hogy az egész munka és a munkásélet erkölcsi alapra legyen fektetve. Így tudnak lélekkel dolgozni a magyar munkások a magyar hazáért. A céhekben lelkiileg és szakmailag egyaránt művelték a munkásokat. A hercegprímás részt vett egy tanfolyami megbeszélésben, amely az apostolkodás módszereiről és a káromkodás kérdéséről szólt, majd áldásban részesítette a tanfolyam vezetőit.

November 18-án, csütörtökön lesz Janigro Antonio gordonkaművész és dítrói Csiby József zongoraművész hangversenye

A Zenekedvelők Köre III. bérleti estje hadiárvak és hadigondozottak javára az Arany Bika disztermében

Felejthetetlen zenei élményben lesz része a Zenekedvelők Köre tagjainak a jövő csütörtökön.

A háborús helyzet erősen korlátozta a külföldi művészek, különösen — az utóbbi időben szépszámmal dobogóra került olasz gordonka művészek — magyarországi szereplését. A zenekedvelők Körenek a nehézségek ellenére is sikerült az egyik legkiválóbb fiatal olasz gordonka művészt lekötöni Debrecenbe. A nálunk indokolatlanul elhanyagolt hangszer férfiasan bűgő hangjait alkalmá lesz

közönségünknek hivatott művész keze által élvezni, a zene irodalmának éppen e hangszere ir gyönyömei kereszttől amilyenek a Beethoven: A-dur és BRAHMS: é-moll szonáták, melyeket a fiatal zeneműv. iskola tanárral, dítrói CSIBY JÓZSEF zongora művésszel ad elő, a kiváló olasz gordonka művész.

A hangverseny pontosan 7-kor kezdődik. Tiszta jövedelmét a hadigondozottak és hadiárvak javára fordítja a Zenekedvelők Köre.

Üzenetek a frontról

Bana János honvéd üzeni a Z. 699. tábori postaszámról feleségének, családjának, szüleinek, testvéreinek, sógorainak, hogy jól van, egészséges. Ne aggódjanak, leveleiket nagyon várja. Szünetalanszor csókol mindenkit.

Némethy István hdp. örm. üzeni a K. 321. tábori postaszámról, hogy kötelessége teljesítése közben is sokat gondolt hozzátartozóira és szeretettel csókolja őket. Horváth Máriát és összes debreceni ismerőseit.

Bakó Sándor tart. örvetelő arra kéri a debreceni fiúkat és lányokat, hogy írjanak nekem többet a K. 722. tábori postaszámról. Leveleikre válni fog.

A továbbiakban Horváth Sándor honvéd és Harsányi József tizedes hálattal szívvel köszönik meg szerkesztőségünknek, hogy frontról küldött üzeneteiket leközölték.

— A Leventeegyesület Hűvezetői körének parancsnoka közli, hogy az összejövetel 13-án (szombaton) este fél 8 órakor lesz Arany János-u. 26. sz. alatt.

— A sítőszakosztály elnöksége értesíti a tagokat, hogy a polgármester által kiutalt tűzifa utalványának átvételéig még ma délelőtt 10 óráig délután 1 óráig a gazdasági ügyosztályban (városháza, földszint) feltétlen és személyesen jelenjenek meg. Személyazonosságát igazoló hivatalos iratot minden tag vigyen magával.

— Az Ipartestület ebben az évben is ad karácsonyi segélyt. A Debrecen és Vátelek Ipartestület ez évben is, karácsonykor az arra rászorultaknak segélyt folyósít. Segélyben részesülnek a hadbavonultak hozzátartozói, a hadifözvegyek, akiknek férjük a most folyó háborúban estek el, továbbá a hadiárvak és az elaggott iparosok, illetve ezek hozzátartozói. A folyamodók tartoznak az Ipartestület hivatalában átvethető lapon a személyi és egyéb adatokat bevallani, illetve a lapot az igazságnak megfelelően kitölteni és azt a lakásbejelentő lappal, valamint a cukorjegy felmutatása mellett az Ipartestület hivatalába becsomagolni. Jelentkezési határidő: november 25. Az ezúttal idöben kérelmeket a hivatal nem fogad el. Az ipartestület elnöksége.

Táncisko'a

— B. Máriássy Magda táncintézetében november 9-én kezdő, 15-én haladó tanfolyam kezdődik. Péterfia 20.

Utazásnál
A változó élelmód zavarja a rendszeres emésztést. Ez emelgést, fejfájást okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a jó hashajtó. **DARMO!**

Anyagelosztás a képesített kőművesmesterek szakosztályában

A debreceni képesített kőművesmesterek szakosztálya tegnap este Szodrai Ferenc elnökletével ülést tartott, amelyen nagy számmal jelentek meg a tagok.

Szodrai Ferenc elnök közölte, hogy 94.000 darab téglát, 10.000 darab cserepet és 15 tekercs szigetelőlemez, 97,5 kilogramm szegyet és 180 kilogramm drótot utaltak ki a szakosztály részére.

Hangoztatta az elnök, hogy most lehetőleg csak azok igényeljenek anyagot, akiknek még folyamatban levő s befejezésre váró munkájuk van. Ezután a tagok bejelentették anyagszükségleteiket s ennek kiadásáról az anyagelosztó bizottság fog határozni.

— „Jancsi és Juliska” három felvonásos mese-előadásunkat november 14-én délután három órakor megismételjük Szappanos-utca 16. sz. otthonunkban. Torlódás elkerülése végett igyekezzék mindenki helyét időjében elfoglalni. Kellemesen fűtött nagyterem. Alacsony műsorok! Figyelem! Többször nem hirdetünk. Előadást pontosan kezdjük! **Csapat-utcai egyházközség Nőszövetsége.**

— Elloptak bőröndjét a váróterem folyosójáról. Lengyel Antal gyömrői MÁV málzóla a rendőrség központi ügyeletén feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki a debreceni állomás II. osztályú várótermének folyosójáról ellopta bőröndjét, amelyben 250 pengő értékű ruhábanemű és élelmiszer volt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Egy öltönyt elloptak a csomagból. Mikulás Béla Deák Ferenc-utca 2. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, ak a címére érkező csomagból egy rend öltönyt elloptott. A kár 300 pengő. A rendőrség keresi a tettest.

— Egy héthónapos gyermek hirtelen halála. Asztalos Ferenc héthónapos kabai kisfiú szerdán reggel hirtelen meghalt. Az orvos megállapította, hogy az ártatlan esőpárárt hirtelen halálát szívizélhűdés okozta. A csendőrség a halálesetről jelentést tett a debreceni királyi ügyészségnek, ahol a temetési engedélyt megadták.

Császrovat

ródi Bihary Zoltán

Eletének 68-ik évében meg-... ródi Bihary Zoltán nyug-... községi főjegyző. Temetése...

Vértessy Mária

Hosszas szenvedés után 89... éves korában meghalt Vértessy Mária úrnő. Halálát széles...

Szabados György m. kir. pénzügyi irodák segédtiszt 45 éves korában elhunyt. Temetése...

Özv. Biró Mihályné szül. Varga Anna 70 éves korában Püspökföldön elhunyt. Temetése...

Juhász János cipészmeister 74 éves korában elhunyt. Temetése...

Tóth András DHV-pályamunkás 42 éves korában elhunyt. Temetése...

A debreceni egyetemi ifjúság... A debreceni egyetemi ifjúság... diákbólja ma délután 5 órakor...

Déryné emlékezete. December 23-án a magyar színház... világszerte ifjasszony szü-

KASSAI LEVÉL

Kassa hazatérésének 5. évfordulója alkalmából

Hűvös szél nyargal végig Kassa... ódon városán. Az évszázados öreg...

Rangomat Gönczön kaptam szeptember vége felé. Szabadcsapatos százados voltam. Sok betegem...

Délután istentisztelet a gönczi református templomban. Csupa szabadcsapatos áll a padokban. A templom gyér világításában az ifjú...

Tízta időben tekintünk Kassát kereste, de a városból csak az autennát lehet látni. Eljutunk-e az igéret földjére?

Ökörnyál úszik a jégöbön. Izón sült a nap. Menekészen állunk a Fő utcán. Nemsokára parancsot kapunk és az állomás felé indulunk.

Menet közben egy újtjelző táblán azt olvastam II. kisközség, Szatmár megye. Könnyes lett a szemem. Szomszédaim nem tudták mért hirtől meg. Ez már az én megyéim volt, szükébb hazám. Egy éjjelt töltöttem itt. Nagyon boldog voltam. Gondoljában átéltem a trianoni határt és Edesanyammal voltam.

Sohasem gondoltam, hogy valaha is gyalog, kalona puskával, szuronyal és hátizsákkal fogom megyéim határát állni. Az országút mellett dolgozó emberek a kapona-nóta hangjára odasereglettek, más egyebük nem volt, csak napraforgó pogácsa. Szívesen adták.

Egy éjjelt töltöttem itt, a háziak kérésére a bakacsainkat megkeféltek ruháinkat. Reggel tejjel kiöltötték meg. Még azt sem engedték meg, hogy játszódozó gyermekeknek egy pár fillért adjunk.

Pár órai gyaloglás után Gergelyi községbe értünk. Baráth urammal taktam másodmagammal a tisztaszobában. Nem haragudtak ráunk, hogy a hófehér padlót beszarotuk. Egyik nap házigazdánk meghívott bennünket szüretre. Nem tudtunk elmenni. Este a szobában megterített asztal vár bennünket. Volt azon minden jó: töltött káposzta, csirke sült, fánk és must.

„Magyar a magyar” mozgalom céljára abban az időben kezdődött meg a gyűjtés. A legszegényebb is adakozott. Szerettem Gergelyiben lenni, pedig az ősi eszések következtében nagyon nagy volt a sár. November 11-én utaztunk Gönczön...

voltunk ismét. Az idő is megváltozott, szárazra, hűvösré fordult. A várva-várt nap nagy nehezen eljött. Álléptük a trianoni határt, két nappal később, mint eszapatunk. Bennünket már csak a diadalkapu fogadott és egy pár lelkes magyar. A második század legvégén mentem. Egy öreg 50-60 év körüli magyar lépett hozzám és megcsókolt. Budaynak hívták. Egyik ösnyám is Buday lány volt. Mág is sajnálom, hogy nem mondtam meg neki.

Felsőmlyére, utunk végéigjához, sőt este érkezünk. Az egyik ház tornácán egy asszony alakja tünt fel. Alig láttuk valamit. Ekkor elkállottunk magamat: — Banya! Lámpu! Pillanatok alatt hozta a lámpát. A szobába kerültünk. Itt az asztal köré ültünk.

Később négy emberrel szalmát hozott, ezen aludtak én pedig vetelt ágyban. De ez olyan magas volt, hogy csak egy kis székrel tudtam abba beleugrani. Alig helyezkedtem el, egy barátom szalad utamra: — Lejj fel! táncmulatság van az istobában!

Két orosz cigány is előkerült valahonnan. Reggelre már kitünően jártak a csárdást a ló leányok. Másnap már megújta a lakosság, hogy orvos vagyok. Házigazdám volt a tolmács, de magamtól is tudtam annyit: — Dühajnye dühaj, hore ruki! (Lélegezz, ne lélegezz, fel a kezeddel.)

Garbóhögdyánban szereltünk le. Egy reg nem lápt kedves barátom és évfolyamtársam... Kálmán volt az ottani zászlóalj orvosa. Melegű üdvözöltük egymást. Egyikünk se gondolta meg az egyetem padjai között, hogy itt fogunk találkozni.

Egy vasárnapot is töltöttem Felsőmlyén. — Szépen kiegészítőtünk magunkat és felekezetre való tekintet nélkül elmentünk a templomba. A pap mise előtt magyarul prédikált. Meghatódottsággal beszélt... Ebben a kis tót faluban még eddig nem hangzott el a Himnusz s olyan lelkesedéssel, amilyennel mi énekeltük, soha sem fogják.

Kassán mindössze félnapot töltöttem. Elmentünk a Dómba is. Meghatódva álltunk a Nagyságos Fejedelm síremléke előtt. Hazaszereltünk és áldozatunk végtelen kiesel-tünt fel ahhoz a hazaszeretethez és áldozathoz, amelyet a Fejedelm értünk, magyarokért hozott. A kegyelettel örzött fenyő galacsokról már sok kis leveleske hullott le, de ezeket is félére örzött kegyelettel őrzöm, mint emlékeimet...

Kassa, 1943 november hó. Dr. Péterffy Gusztáv.

A bádigos szakosztály választmányi ülése

Tegnap este tartotta a bádigos szakosztály választmánya ülését az ipartestületben. Fazekas István elnök elnökletével több szakmát érdeklő kérdés tárgyalását folytatták, melyről lapunk hasábjain már beszámoltunk.

Az anyagelosztás mikéntjét az Kamara az ipartestületnek adta át, melyet a választmány le is tárgyalta és elis fogadta. Ezek szerint november hónapban az anyagelosztás a következő lesz: Fekete vaslemez: lakatosok 70, bádigosok 15, kovácsok 10, autószerelők 3, külön tartalék 2 százalék.

Horganyzott vaslemez: Bádigosok 92, autószerelők 6, külön tartalék 2 százalék.

Horganylemez: bádigosok 87, műszereszek 5, kovácsok 5, külön tartalék 3 százalék.

Forrasztási és pótlanyag: bádigosok 40 százalék, vízvezeték-szerelők 40, autószerelők 8, műszereszek 3, villanyszerelők 3, külön tartalék 3 százalék.

Kölcsey szobrot állítanak lei Szatmáron

Nagyszabású mozgalmat indított a napokban dr. Cséka László Szatmár város polgármestere. A szoborszegény város gazdagítása érdekében tervbe vette Kölcsey Ferenc, a Himnusz költője szobrának felállítását, amely az első monumentális alkotás lenne Szatmár szobrai sorában.

A polgármester felhívása nyomán közadakozásból már eddig is jelentős összeg gyűlt össze. Ehhez járult most aományával a szatmárnémeti Kereskedelmi Bank, amely szokatlanul tekintélyes összeget: 100.000 pengőt ajánlott fel a Kölcsey szoborralap javára.

A szobor elkészítésére már meg is indultak a nagyszabású tervezések s a Kölcsey emlékművet elkészítése után a város egyik legszebb terén fogják elhelyezni.

BELEHALT SÉRÜLESEIBE A ZSIDÓ BÉRHAZ LEPCŐHÁZÁBAN LEZUHANT IDŐS EMBER

Részletesen beszámoltunk arról, hogy napokkal ezelőtt Kovács Sándor 74 éves, Hatvan-utca 6, szám alatt lakos a zsidó bérház lépcsőházában megcsúszott és lezuhant. Az idős ember az ütődés következtében több bordáját törte és súlyos sérüléseivel kiszállították a sebészeti klinikára. Kovács Sándor azonban olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a leggondosabb ápolás ellenére sem lehetett megmenteni az életnek, mert meghalt. A halálesetről jelentést tettek a királyi ügyészségnek.

A VATTA, MULLPÓLYA ES A GEZ ÚJ ÁRA

A belügyminiszter módosította a szabzeti kötszerek árát. — A Budapesti Közlöny november 7-i számában megjelent és kihirdetésével életbe lépett rendelet szerint az 5 méter hosszú, 6 centiméter széles, mullpólya ára 1.69 P; az ugyanakkora méretű, de kötszerpárnával, feiszerezéssel ellátott s első segélynyújtásra szolgáló mullpólyaé 2.15 P; a 80—82 cm. széles vízszívó szövet (hidrofil-géz) negyedméter tartalmú csomagban 1.40 P; az 50 gramm, cottonból készült vattáié 3.59 P.

HIRDETME NY.

A Hortobágyi intéző bizottság értesíti az érdekelte gazdákat, hogy a Hortobágyról a még kint lévő nagyjószágot a számadók november 13-án hazahajtják és tulajdonosaik ugyanazon napon a Köntösgáti legelőre vehetik át.

Gazdasági Tanácsok.

HIRDETME NY.

A nyilastelepi autóbusszjáratok engedélyének meghosszabbítása iránti kérelem tárgyában nyilvános tárgyalás tartásáról. Az 1930:XVI. t. e. 10. paragrafus értelmében közhírré teszem, hogy Szilágyi Endre debreceni lakos nyilastelepi autóbusszjáratok ezidőszorinti engedélyese a f. évben lejáró engedélyokirata hatályának 5. évre leendő meghosszabbítása iránt folyamodott.

A fenti kérelem ügyében a törvényes rendelkezéseknek megfelelően f. évi november hó 16. napján d. e. 11 órakor az elsőfokú közigazgatási hatóság Kossuth utca 20. III. emelet 95. számú szobájában nyilvános tárgyalást hívtam meg egybe, amelyen az érdekeltek megjelenhetnek és itt észrevételeiket előadhathatják, vagy a tárgyalás hatánapjáig írásban benyújthatják.

SZÍNHÁZ

November 11. csütörtök: Idegen asszony. Tisztviselőest. Mérsékelt helyárák. November 12. péntek: Egy nap a világ. Tisztviselőest. Mérsékelt helyárák. November 13. szombat délután: Idegen asszony. Olcsó pilléres helyárák. November 13. szombat este: Luxemburg grófja. Bérletszűnet.

MOZI

Alfa tau. (Olasz film a Hungáriában.) Az olasz filmgyártás egyik érdekese és izgalmas alkotásai mutatatta be szerdán a Hungaria. Az „Alfa tau” című film megragadó realitással vetíti elénk egy tengeri alattjáró legénységének életét és hősi küzdelmeit. A szereplők között valódi tengerészek is vannak, akik még érdekesebbé teszik a filmet. A kísérő műsor is igen jó.

SPORT

DVSC—Russj 4:2 (2:0). Ungvár, nov. 10. Felszabadulás 5. évfordulóján az SKRussj vendégül látta a debreceni Vasutas sportegyletet. A mérkőzés 4:2 (2:0) arányban Debrecen nyerte meg 800 néző előtt. Góllövők Sidik 2, Mester, Szilágyi, illetve Papp, Berecz. A játékok Ferenczy vezette (MT).

MA TARGYALJA AZ MLSZ VÁGHY LEMONDASÁT

Részletesen beszámoltunk arról, hogy a svédoktól elszenvedett katasztrófális vereség hatása alatt Vághy Kálmán országos szövetségi kapitány lemondott ezen tisztségéről. Ezen lemondás várható is volt, mert egyedül a szövetségi kapitány felelős azért, hogy olyan 11 játékosra ültöztesse be a nemzeti színeket képviselő mezbe, mely itthon lélek-nélküli játékkal katasztrófális vereséget szenvedett.

A Magyar Labdarúgók Szövetsége ma esti ülésén foglalkozik Vághy Kálmán lemondásával. Még nem bizonyos, hogy a szövetség ezt a lemondást elfogadja, de a szövetségi kapitány úgy nyilatkozott, hogy lemondását minden körülmények között fenntartja.

Vasárnap is harapós mérkőzések lesznek.

A Nemzeti Bajnokság I. osztályának bajnoki fordulója ma már nem múlhat el elmulasztások nélkül. Az érvizonyok annyira kiegyensúlyozottak, hogy egyetlen csapat sem mehet biztosra egyetlen ellenfele ellen sem. A mai érvizonyok mellett talán az lenne meglepetés, ha nem történe meglepetés. A vasárnapi bajnok fordulóban is harapós mérkőzésekre van kilátás. A két megkopott ruházatú és mentépzott tekintély csapatunk találkozik derbinak számít, hiszen még az Újpestnek és a Ferencvárosnak is nagy tábora van. Lehet, hogy mindkét csapatban fatámad, a régi szív és nagy küzdelem lesz. A Bajnokságban vezető NAC Szegedre utazik és nagy küzdelemre van kilátás a jóformában lévő SZVSE-vel szemben. Az Elektromos ellen a Szolnok könnyen szerezhel pontot, de kemény mérkőzésnek ígérkezik a Gamma—Újvidék találkozó is. A Csepel Diósgyőre látogat el, míg a Vasas a Kolozsvárt, a Kispest a DVSC-t, a BSZKRT pedig a SBTC-t látja vendégül. Az előjelek szerint a vasárnapi forduló mérkőzései harapósak lesznek.

Kertész Géza nem kapott működtető engedélyt. Kertész Géza, az Újpest Olaszországból hazatért tréner nem kapott működtető engedélyt, mert még nincs meg a magyar vízilabda NB. III. utolsó évi fordulóján a következő mérkőzéseket játékosok: Villanygyár—Érmihályfalva, DVSC—PMÁV, Szatmári SE—Szatmári Törökvs., Petrosszény—Szatmári VSE, Nagyvárad MÁV—Jószerecsse Nagyvárad Törökvs.—Nagykőrösi

Könyvesház

VIHAR A SZENTFÖLDÖN
R. Cassin regénye

Rég nem kellett akkora feltűnést pelti irodalmi körökben regény, mint R. Cassin most megjelent könyve, amelynek első kiadása szinte napok alatt elfogyott. A különös mű körül máris izgatott vita kezdődött, ami arra vall, hogy e könyv mellett nehéz közömbösen elhaladni. Ugy indul a történet, hogy egy fiatal újságíró riportkörütra indul a Szentföldre, ahol nagy a politikai kavargás. Utközben megismerkedik egy forró szépséggel, mélyműveltségű nagyvilági dámmával, egy olasz grófnővel, aki ósanója emlékét kutatni indul a bibliai semények színhelyére. Az ifjú riportert porraszól az igék földjén, melynek minden köve, ája, hegye, vize a multról beszél: véres csatákról, csillag templomokról, eszmék és népek forrongásairól. Akí lelkiileg hajlamos, hamar megkaphatja a szentföldi lázat, az idegeneknek ezt a furcsa betegségét, amely látomásokat okoz. A riportert is elkapja ez a láz, révületbe esik, tollbamondja álmát, melyben megelevenedik a mult, Claudia Procula élete. Felámad a világ hajdani fővárosa, Tiberius Rómája, az élvezeteket földetlen hajhászó kicsapongóróma, amelynek eresztékei már omlanak, romlancok. Innen indul a történet — fehér nászban — egy

gyönyörű asszony egy alpári származású, grutális katonaférj oldalán. Pilátus imádja asszonyát, de nem éri el soha, mert az más szeret: előbb egy szoborostú ifjú görögöt, aztán egy eszmét, amely ott bontakozott ki Judeában a szeme előtt. Ez az Eszme forrongásba hozza a Szentföldet, megütközteti a Templomfarizeusait, Pilátus poraszóival, eljutott a Golgota keresztféjéig, de aztán feltámadt és meghódította az egész világot. Claudia olázatos szolgálója lett az új hitnek, mintegy engesztelésül azért, amit Róma és a férje vételek az Ember Fia ellen.

.....
Az 1943. évi termésű cukorrépa, valamint takarmánycukorrépa termelői árának megállapítása.

Közölöm az érdekeltekkel, hogy a m. kir. Közellátási Miniszter úr 90.100/1943. K. E. szám alatti a következőket rendelte:
1. §. (1) sz. 1943. évi termésű cukorrépa termelői ára lényegesen feladállomáson — a levélet, föld és egyéb tisztáltsátság levonása után fennmaradó tiszta súly szerint — 100 kg-onként 9.60 P. Ezen felül a vevő a cukorgyárak, illetőleg a szeszgyárak által adott természetbeni melléktermékek (répaszelet, melasse, eukor, s. tb.) megváltásának ellentételeként meggyezés szerinti, de 100 kg-onként legfeljebb 40 fillér — úrtöbbletet köteles a termelőnek fizetni, bármilyen más ellenszolgáltatás kikötése, teljesítése, vagy elfogadása tilos.
(2) Az (1) bekezdésben megállapított termelői ár az eladó által vagy költségén vasúti kocsi, illetőleg uszályba rakott árúra vonatkozik.
(3) Az (1) bekezdésben megállapított termelői árát magasabb árat a jelen rendelet hatálybalépése előtt kötött termelési szerződés alapján sem lehet követelni vagy fizetni.
2. §. Az 1. §-ban megállapított ár a cukorgyárak és szeszgyárak által már átvett, valamint ezután átvételre kerülő eukorrepára nem vonatkozik.
3. §. (1) Az egészséges, legfeljebb 5% földes részt tartalmazó 1943. évi termésű takarmánycukorrépa (Saragósa) termelői ára nyílt piacon vagy hűhöz, illetve vasútra szállítva 100 kg-onként 5.— P. —
(2) Az (1) bekezdésben megállapított ár 1943. évi december hó 1-től 1944. évi április hó 30-ig minden hónap 1. napján 100 kg-onként 0.40 P.-vel emelkedik.
A rendelet 1943. szeptember 15-én lépett hatályba.
Polgármester.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál
Kiadja: Alföldi Sajtóvállalat Rt.
Felelős kiadó: Balogh István.

Szalacsi Rác Imre regénye:

A KERESZT

— A tavasz valóban beköszöntött, nekem is az a vágyam, hogy minél előbb lássunk munkához. Ha kívánjátok, akár hoinap kijelölhetjük a helyet — mosolygott Dósa.

— Csak közel, édes jó uram, közel valahol! — sóhajtott az asszony.

— Magam is ezt óhajtom, de meg kell hallgatnunk az építőmesterek tanácsát is, édes lelkem!...

— Mi is arra gondoltunk, uram, hogy valahol itt a kastellum környékén álljon a szentegyház — nézett ki a nyitott ablakon Emre pap úr és kezével a kastellum előtt elterülő nagy térre mutatott.

— Nem a legmagasabb pontja ugyan a településnek, de itt a központ kifejlődhet hamarosan — vette elő egy vázlatot Péter atya és kitergette a nézők előtt:

— Imé, itt vagyunk mi — intett egy négyszögletes alapra az atya —, ez itt a kastellum, középen az öregtorony, csaknem kelet-nyugat irányban fekszik az épület. Hátnk mögött vannak a kertek, ez itt a nagy tó, melynek nádja ebben a kis folyóban folytatódik egészen napnyugati irányig, Isten tudja hova, merre. Erre, északfelé még van terület egy-két szórvánnyos településsel, ezek a homokdombok egyszer-egyszer eltűnnek, itt házak lesznek, ha nagyon sok embert hoz ide a vágya. Ki, egészen a nagyerdőig futhat akár két utca is, ha egyszer utcákról is lehet itt beszélni. Gondolom, ezen a részen, hol a legtöbb ház áll most, máris lehetne holmi vonalat húzni, sánct, vagy mit, melyen belül senki se építsen házat, pajtát vagy ólat. Ez az egyenes vonalú széles tér lenne a nagy utca, mondják, hogy Várad felé vezet, csaknem szemközt néz kelettel. Ennek középső tengelyébe — bökött valami ismeretlen vonalú ábra felé Péter atya —, igen, ide gondoljuk mi a szentegyházat. Így nézne szemközt azzal a távoli messzeséggel, mely keletet jelzi. Az első napsugár a szentegyház ajtaját érné minden reggel elsőnek. Itt, a temető mellett út, mely Haláp, Péres felé vezet, hol a királyi kamara háza áll, másik nagy utcája lenne a településnek. Itt én még húztam vonalakat, számolt, sokkal többet a kelletténél, de ki tudja, egyszer ezekre a vonalakra is szükség lesz, ha Isten is úgy akarja!.. — hajlott Péter atya a város kezdetleges alaprajza felé.

Dósa Mátvás nagy kedvteliséssel nézegette az iromba ákombákomokat, melyek menten valósággá, képpé váltak benne, amikor Péter atya megmondta, hogy melyik micsoda mit ábrázol.

— Ezret adtam volna ezért a rajzolatért, pap úr, mindig arra vágytam, hogy egyszer valaki így tárja elém, mi is van itt mi előttünk a valóságban...

— Ezt mi annakidején jobban is megszerkesztjük, egyelőre csak annyit belőle, amennyi a szentegyház elhelyezése érdekében szükséges. Ha már városná emelte király urunk ezt a telepet, adjuk meg a módját úgy, hogy emberek emlékezete szerint mindig elmondhassák: jó munkát végeztek az elődök...

Még akkor este az estebédnél megbeszélték az egyházi szertartás részeit a pap urak.

Sok csinja-binja akadt annak, hogyan is vessék meg az alapját az építendő szentegyháznak.

Megszentelt földön kezdték a munkát, mert ugyan mindenütt szent a föld, de legszentebb ott, ahol az Isten háza kell, hogy álljon.

Korán reggel istentiszteleten vett részt Dósa úr egész háznépével. A kiceli kálvária templomban Antal pap mondta a misét a két bencés szerzetes segédletével. Innen vonultak ki a kijelölt helyre, ahol hatalmas, durván összeácsolt tölgyfa kereszt feküdt a földön.

Öt méter magas volt a főága. Keménykezü barkácsoló ácsok állították össze. Antal pap szikár testtel úgy állott meg a durva kereszt előtt a tavaszi tocsogóban, mintha halottat temetne.

Nyurga alakján lötyögött a diszes egyházi öltözk, csak a hangja búgott, mint valami öblös harang.

Ekkorra már ott tolongott a település apraja-nagyja. Hirt ment a városban, hogy mi történik a nagy téren.

Műhelyek, házak, távoli tanúk öntötték a népet.

— Itt álljon a kereszt, mert körülbelül itt fog felállítani a nagy oltár — állott hajadonfövel, karingesen Péter atya szemben napkelettel.

Két jobbágy ásót fogott és mély gödröt ástak.

Mikor már nem látszottak a gödörből, tíz ember fogta meg a keresztet és lassan beleemelték az álló rész durván faragott alját a gödörbe. Úgy eresztették hosszú kötelekkel, míg végül félrebillent, ferdén ott állott a tethelyen a kereszt, csak fel kellett állítani egyenesre.

Előre húzták hurkos kötelekkel, s mikor Péter atya intett, hogy most már körülbelül jó irányban áll, gyorsan ráhúzták az alapjára a földet. Valóban úgy temették el a kereszt földben nyugvó részét, mint a halottat. Itt-ott még igazítottak rajta, hogy egyenesen álljon, jó irányban, majd meggyőzőszozték az omló fagyos földet a tövében.

(Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó Iroda

Jánosy magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág-utca 21. Telefon: 23-78.

Gálcsy tizennyolc éves nyomozóirodája vidéken is diszkretnen nyomoz megfigyel. Zöldfa-u. 3 v. 28-72. 214

Betöltendő állás nőknek

Megbízható, tisztességes bejárónő 7 órától délután 5 óráig tartó konyhai munkára keresetk. Szt. Anna-utca 35. sz. alá. 242

Lapkébesítő nőket fizetéssel felvesszünk, jelentkezés a Debreceni Újság Hajdúföld kiadóhivatalában. Piac-u. 56 szám. Vármegyeháza mellett. 981-10-5

Hölgyfodrász segédkisasszonyt alkalmazok (a legmagasabb fizetési osztályba tartozó is.) Horogonyi, Szoboszló-u. 4. sz. Telefon 39-51. 228

Apolónói felvételre keres a Bőrgyógyászati klinika Bizonyítvánnyal előnyben. Jelentkezés ugyanott. 252

Betöltendő állás férfiaknak

Konvenciók bérest keresek, Mester utca 31. 245

Postakocsisok felvételnek jelentkezhetni Széchenyi utca 34. földszint. Ny 1871

Egy tekebáb állító fiú, vagy leányt felvesszük Bujdosó utca 1. 246

Ügynököket mellékfoglalkozásként is alkalmazok fuvarlevelek összeszedéséhez. Jelentkezés délutáni órákban. Monostorpályi út 88. 249

Napszámosokat és egy ügyes kifizetőt felvesszük Kirsch kályhásmester, Ispótyl-tér 1. szám. 251

Lapkébesítő férfiakat és nőket körzeter kézbesíteni, jó fizetéssel azonnali felvesszünk. Jelentkezés egész nap lehet a Debreceni Újság Hajdúföld kiadóhivatalában. Piac-u. 56 szám. Vármegyeháza mellett. 981-10-5

Iskolai kézimunkák, sablonok, előrajzolt áruk főzhető fonállal is beszerezhetők. Pethő kézimunka-, textilüzletében, Szent Anna-u. 10. Költői, hirtölt áruk készítése.

Ajánlat

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedőnek, Sas-utca 2. 60

Nagyteljesítményű angolra és gyapjúfonó álló rokka kapható. Szeszák Béla műsztergályosnál, Hajdúböszörmény, Aca: 72 pengő. 247

Sírkövek műköből és termésköből mészsalak gyűmölcsösök részére és piros salak kertii utakra kapható a Debreceni Műkőgyárnál, Párdó-u. 2. 554 v. v

Szőrme bundákat javítok, alakítok, festek. Vessék, eladók. Kőváry szűcsmester, püspöki palota L 31. v. 968

Kereslet

Ócska vasat, fémet, gépeket a legmagasabb áron veszek, Vaskovits, Pacsirta utca 17. Telefon: 26-94

Golyósprés, közepnyagút, megvételre keresek. J ózsef kir. hg-u. 16. Nyomda.

Aranyat, ezüstmet, ékszerket napiáron veszek Takács Sándorné, Piac-utca 56. 62

Hentesek és acsárosok ügyelmébe! Csonthulladékot a legmagasabb napiáron veszek Vaskovits Pacsirta-utca 17. sz. — Telefon: 26-94. 936

Oktatás

Dr. Néményi Gyuláné, Szentendrey Olga gyorsíró és géprő iskolájában új tanfolyam kezdődik. Beiratkozni állandóan lehet, Debreceni tan. ker. kir. főig. eng. száma 6475/1941-42. Vidékieknek vasútkedvezmény: Batthyány-u. 1. 495

Rádió

Rádiót, bármilyen rendszerűt javít, alakít, épít, átadás garanciával, évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész, Csapó-utca 84. telefon: 32-54. Vidékieknek soronkívül. 573

Butor

Minek a fényes kirakat, amikor ocsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútorüzletemben, Piac u. 71. sz. 1906

Használt bútorokat, irodai berendezést, wert heimkasszát, üzletberendezést, magas áron veszek. Verő. Csapó-u. 10. 968 v. v

Használt ruha

Extrazubony, közepertmetű karaszománnyosra, alig használt, prima minőségű, eladó. Szabó Kálmán-utca 28. Ugyanott nagyszemű folytonerő málnátó kapható. 171

Gazdasági termények

Ungváry József ceglédi fuiskolájából a gyümölcsfák megérkeztek a Kúr-tós-utca 19. sz. alatti le-rakatba (Huszárlaktanya mögött). 89

Gazdasági eszközök

Mezőgazdasági gépek, eszközök, alkatrészeket bármilyet vesz, elad, vagy becsereél vitéz Nagy János, Halvan-utca 41. Telefon: 26 19. 1874

Eladó ingóság

Kétyluku használt gázvezető eladó. Maróthy Gy-u. 21. háztulajdonosnál. 166

Eladó jókarban levő férfi félkabát. Agárdy-u. 9. 222

Eladó! Jókarban levő fényezett ág sodronnyal matracal, éjjeliszekrény, falitükör, festett ruhaszekrény, kis kerekasztal három székkel. Vigkedvő Mihály u. 28. 248

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén

Igazgató: Somogyi Gábor